

Skönheten i dyn

En studie av sortimentet av härdiga näckrosor i svenska plantskolor under perioden 1900–1950

Hannah Claudia Löfmark Ploom

Examensarbete • 15 hp

Sveriges lantbruksuniversitet, SLU

Fakulteten för landskapsarkitektur, trädgårds- och växtproduktionsvetenskap

Institutionen för biosystem och teknologi

Trädgårdsingenjörsprogrammet - odling

Alnarp 2026

Skönheten i dyn. En studie av sortimentet av hårdiga näckrosor i svenska plantskolor under perioden 1900–1950

The beauty in the mud. The assortment of hardy waterlilies in Swedish nurseries during the period 1900–1950

Hannah Claudia Löfmark Ploom

Handledare: Linnea Oskarsson, SLU, Institutionen för landskapsarkitektur, planering och förvaltning
Examinator: Karl Lövvie, SLU, Institutionen för landskapsarkitektur, planering och förvaltning

Omfattning: 15 hp
Nivå och fördjupning: Grundnivå, G2E
Kurstitel: Självständigt arbete i Trädgårdsvetenskap
Kurskod: EX0844
Program/utbildning: Trädgårdsingenjörsprogrammet - odling
Kursansvarig inst.: Institution för biosystem och teknologi
Utgivningsort: Alnarp
Utgivningsår: 2026

Nyckelord: *Nymphaea L., Nuphar Sm.*, vita näckrosor, gula näckrosor, hårdig näckros

Sveriges lantbruksuniversitet

Fakulteten för landskapsarkitektur, trädgårds- och växtproduktionsvetenskap
Institutionen för biosystem och teknologi

Sammanfattning

Under slutet av 1800-talet ökade intresset för näckrosodling. Anledningen var bland annat att förädlare, från länder som exempelvis Frankrike och USA, började sälja ett helt nytt sortiment av härdiga näckrosor. Sortimentet bestod av en mängd nya sorter i varierande färg och form. Intresset för härdiga näckrosor ökade även i Sverige, och många nya sorter blev under tidigt 1900-tal tillgängliga i de svenska plantskolorna.

Studien ämnar undersöka hur sortimentet av härdiga näckrosor såg ut i fem svenska plantskolor under tidsperioden 1900–1950. Bakgrunden till studien kommer från Nationella genbanken för trädgårdsväxters plan på att så småningom genomföra en inventering av näckrosor som odlats länge i Sverige. Inför inventeringen kan studien därför ge en viss bild av hur sortimentet av härdiga näckrosor i svenska plantskolor såg ut och vilka sorter som eventuellt kan finnas kvar. I de fem studerade plantskolornas sortiment visade det sig bland annat att majoriteten av sorterna var rosa och röda sorter, följt av vita sorter och slutligen gula sorter. Många av sorterna kom från den franska näckrosförädlaren Joseph Bory Latour-Marliac. I studien beskrivs även ett urval av odlingsråd och rekommendationer kring odling och skötsel av näckroskulturen, som har hittats i de fem plantskolornas priskuranter och i annan svensk litteratur från tiden.

Nyckelord: Nymphaea L., Nuphar Sm., vita näckrosor, gula näckrosor, härdig näckros,

Abstract

During the late 19th century the interest in growing water lilies increased. The reason was that plant breeders from, for example France and America, started selling a whole new assortment of hardy water lilies. The assortment consisted of new colors and shapes. The interest in hardy water lilies also increased in Sweden, and many of the new cultivars got available in the Swedish nurseries during the early 20th century.

The study aims to explore what the assortment of hardy water lilies looked like in five Swedish nurseries during the period 1900–1950. The background to the study comes from the Swedish national gene banks plan to collect and inventory water lilies that has a long history of being cultivated in Sweden. Therefore the study can give a certain picture of what the assortment looked like in Swedish nurseries and which water lilies that could be expected to still exist. Among different qualities, the most common colors in the five swedish nurseries assortment, were flowers in different pink and red shades, followed by white water lilies and finally yellow water lilies. Many of the new cultivars came from the french plant breeder Joseph Bory Latour-Marliac. The study also describes some of the recommendations and growing advice regarding the water lily culture, that has been found in the five nurseries catalogues and in other swedish litterature from the period of time.

Keywords: Nymphaea L., Nuphar Sm., water lilies, yellow pond lily, hardy water lily

Innehållsförteckning

Förkortningar	7
1. Inledning	8
1.1 Bakgrund och syfte	9
1.2 Frågeställningar	10
1.3 Avgränsningar	10
1.4 Material och metod	10
Resultat	13
2. Näckrosors klassificering och biologi	14
2.1 Systematik.....	14
2.1.1 Näckrosfamiljen <i>Nymphaeaceae</i> Salisb.	14
2.2 Botanik	15
2.3 Vildväxande näckrosor i Sverige.....	15
2.3.1 <i>Nymphaea</i> L. - Vita näckrosor	15
2.3.2 Fagertärns röda näckros <i>Nymphaea alba f. rosea</i> (C. Hartm.) Svenss.	16
2.3.3 <i>Nuphar</i> Sm. – Gula näckrosor	17
3. Historisk överblick - från vildväxande till odlad kulturväxt	18
3.1.1 Näckrosor som prydnadsväxt	18
3.2 Näckrosförädlare	19
4. Svenska plantskolors sortiment.....	21
4.1 Svenska plantskolors sortiment av härdiga näckrosor	21
4.2 Sortiment.....	23
5. Odlingsråd i svensk litteratur	35
5.1 Sådd, insamling och plantering.....	35
5.2 Odlingsplats	36
5.2.1 Gödning och växtskydd	37
5.3 Förädling	38
5.4 Härdighet.....	38
6. Diskussion	40
6.1.1 Hur ser färgfördelningen ut i de olika plantskolornas sortiment över tid?	40
6.1.2 Hur beskrivs bladen?	43
6.1.3 Hur beskrivs doft i plantskolornas sortiment?	44
6.2 Sortimentets ursprung.....	45
6.2.1 Vildinsamlade näckrosor.....	45

6.2.2	Vilka sorter beskrivs som härdiga och vilka sorter beskrivs inte som härdiga? Hur antyds det?	46
6.2.3	Hur många plantskolor bidrar med skötselråd för näckrosor i sina kataloger? 47	47
6.3	Slutsats och vidare forskning	47
	Referenser.....	48
	Bilaga 1.....	53

Förkortningar

Förkortning	Betydelse
SKUD	Svensk Kulturväxtdatabas
POWO	Plants of the World Online
KB	Kungliga biblioteket i Stockholm
UB	Universitetsbiblioteket i Lund

1. Inledning

”Denna gren av trädgårdskonsten varit försummad här i landet, men den börjar få insteg och skall säkert snart blifva lika vanlig här, som den redan är det i alla andra länder. En av dess största fördelar är att den ger en efterlängtd omväxling åt de gamla vanliga blomsterrabatterna, och har en mycket naturligare dekorativ verkan i en trädgård än dessa” (Andersen 1906a inledning).

Så uttryckte sig en av dåtidens mest produktiva och passionerade näckrosodlare och plantskolister i Sverige – M. P. Andersen (1850–1926) i sin informativa skrift *Härdiga näckrosor*, utgiven genom plantskolan år 1906, i Jönköping. Under andra delen av 1800-talet fanns ett intresse för det naturliga uttrycket inom trädgårdskonsten och trädgårdsmästaren och författaren William Robinson, verksam i Storbritannien, hade också talat om näckrosens dekorativa verkan i trädgården. I *Alpine flowers for english gardens* (1870a) uttrycker Robinson hur näckrosor kan addera en speciell typ av skönhet till dekorativa vattenpartier. I *The Wild Garden* (1870b) från samma år, skriver Robinson om den ”drottninglika vita näckrosen, så vanlig i våra floder, borde finnas i alla trädgårdsvatten...” (Robinson 1870b, sid 173, egen översättning). Robinson uppmuntrar även i *The Wild Garden* 1870, till att i stället för att tukta växterna alltför hårt, sträva mot ett naturligt och mer lummigt uttryck i trädgården (Robinson 1870b). Han rekommenderade även olika exempel på växter som kunde passa särskilt bra in i det mjuka uttrycket – däribland näckrosen.

Ett par år senare, år 1875, i Temple-sur-lot, i sydvästra Frankrike öppnade Joseph Bory Latour-Marliac upp sin plantskola med en tydlig specialisering – en plantskola för odling och förädling av härdiga näckrosor. På plantskolan hade Latour-Marliac förädlad fram ett helt nytt sortiment av näckrosor i varierande färger och former (Latour-Marliac plantskola 2026). Dessa sorter presenterades under världsutställningen i Paris 1889 och i samband med att Eiffeltornet invigdes 15 maj (BIE 2026) presenterades även de nya härdiga näckrosorna i ett flertal dammar framför Trocadero-palatset (Latour-Marliac plantskola 2026).

Världsutställningen i Paris varade från den 6/5–31/10 (BIE 2026) och en person som kan ha hämtat inspiration då det nya sortimentet av härdiga näckrosor presenterades, var konstnären Claude Monet (Wallsten et al 2005). Oavsett hur Monet fick kännedom om de nya sorterna, anlades en helt ny del i trädgården i hans konstnärshem i Giverny, för att kunna odla bland annat Latour-Marliacs nya sorter. Den första tavlan i Monets serie med näckrosmotiv invigdes år 1897 – åtta år efter att Latour-Marliacs nya sorter visades upp i Paris (Rubin 2020). Latour-

Marliacs nya sortiment av härdiga näckrosor medförde nya möjligheter att dekorera vattenpartier i trädgården (Sheldon 2023).

Joseph Bory Latour-Marliac skrev om de nya härdiga näckrosorna i en artikel i *The Garden*. Bland annat berättade han om hur pass tåliga de nya sorterna var. Då näckrosorna skickades för att presenteras vid världsutställningen i Paris 1889, försvann de någonstans på vägen, och nådde aldrig sitt mål i Paris (Latour-Marliac fick därför skicka nya näckrosor till utställningen). Efter mer än en månad hittades de dock och blev då returnerade till Latour-Marliacs plantskola. Trots att näckrosorna varit på villovägar under en längre tidsperiod, beskrevs rhizomen vara i gott skick och hade börjat skjuta skott (Latour-Marliac 1898).

Intresset för näckrosor ökade även så småningom i Sverige, och i svenska stadsparkar och villaträdgårdar var näckrosor en relativt vanlig syn i mindre och större dammar, under första hälften av 1900-talet (Flinck 1994). Utöver de inhemska näckrosarterna, började även näckrosor som inte tidigare odlats i Sverige, att dyka upp i de svenska plantskolornas sortiment.

- Men vilka var egentligen sorterna? Och hur såg de ut?

1.1 Bakgrund och syfte

Bakgrunden till studien kommer från Nationella genbanken för trädgårdsväxters plan på att så småningom genomföra en inventering av äldre sorters näckrosor i Sverige före 1950. Syftet är att söka efter och samla in näckrosor som odlats länge i Sverige, och att så småningom addera dessa sorter till samlingarna för att kunna bevara för framtiden.

Det finns därför ett intresse för att ta reda på vilka sorter som har odlats i Sverige och sorternas ursprung. Genom att studera hur plantskolornas utbud såg ut och hur de beskrevs 1900-1950, kan det därför ge en idé om vilka sorter som kan förväntas hittas och på så sätt bidra till att lättare identifiera sorterna vid en inventering.

Arbetets syfte är även att bidra till att öka kunskapen om näckrosodling i Sverige under första hälften av 1900-talet. Exempel på frågor som utforskas i studien är hur näckrosor kunde odlas och planteras.

1.2 Frågeställningar

- Hur såg sortimentet av hårdiga näckrosor ut på plantskolor i Sverige under tidsperioden 1900–1950?
- Vad hade näckrosorna som såldes för ursprung?
- Hur såg odlingsråden ut i de olika plantskolornas kataloger och i annan svensk litteratur från tiden?

1.3 Avgränsningar

Uppsatsen undersöker svenska plantskolors sortiment av hårdiga näckrosor i Sverige under tidsperioden 1900–1950. Med hårdiga avses framför allt näckrosor som kan växa utomhus, och som är perenna i det svenska tempererade klimatet. Näckrosor som odlas under glas och i växthus ingår inte i studien. Tidsperioden har valts då det i ett tidigt skede i studien under arbetet med priskuranter framkom att det i Sverige började säljas många sorter under tiden kring sekelskiftet.

För att ta reda på hur odlingsråd kring näckroskulturen såg ut, har bland annat tidskrifter, priskuranter och trädgårdsböcker studerats. En tydlig avgränsning är att uteslutande svensk litteratur har studerats i sammanhang när det kommer till rekommendationer kring odling och skötsel.

1.4 Material och metod

Studien är baserad på primärkällor i form av plantskolornas priskuranter. Utöver dessa har även böcker, småtryck, artiklar och internetsidor studerats.

Plantskolorna som har undersökts i studien har valts ut genom beställningar från avdelningen för vardagstryck på Lunds Universitetsbibliotek. När arbetet med studien började beställdes priskuranter perioden 1850-1950 från olika plantskolor. Utgångspunkten var idén om att få en geografisk spridning och hitta plantskolor i olika delar av Sverige. Följande plantskolors priskuranter har undersökts: Alnarps trädgårdar, Bergianska trädgården, Erik Läcks Plantskola, Experimentalfältets plantskola, Göteborgs trädgårdsförening, Haga trädgård, M. P. Andersens Plantskola, Ranviks trädgårdar, Ramlösa plantskola och Vassbo plantskola. Efter att materialet studerats framkom det att hårdiga näckrosor sålts i fem av de undersökta plantskolorna och dessa plantskolor valdes därför ut för fortsatta studier. Göteborgs trädgårdsförenings priskuranter är digitaliserade medan övrigt material har studerats i specialläsesalen på Lunds Universitetsbibliotek och även på Kungliga biblioteket i Stockholm.

Följande priskuranter har hittats på UB i Lund och KB i Stockholm under perioden 1900-1950 och studerats:

Alnarps trädgård UB & KB: 1902, 1908/1909, 1911, 1912/1913, 1913/1914, 1914/1915, 1915/1916, 1916/1917, 1917/1918, 1918/1919, 1919/1920, 1920/1921, 1921/1922, 1922/1923, 1923/1924, 1924/1925, 1925/1926, 1926/1927, 1927/1928, 1929-1947

Bergianska trädgården UB: 1899/1900, 1900/1901, 1901/1902, 1902/1903, 1903/1904, 1904/1905, 1905/1906, 1906/1907, 1907/1908, 1908/1909, 1909/1910, 1910/1911, 1911/1912, 1912/1913, 1913/1914, 1914/1915, 1915/1916, 1917-1936, 1937-1943, 1948-1950

Erik Läcks plantskola UB: 1923/1924, 1925/1926, 1933-1939, 1942-1944, 1945, 1947-1950

Göteborgs trädgårdsförening Digitalt Göteborgs universitet: 1901-1905, 1908-1909, 1913, 1917-1923, 1925, 1927-1947, 1950

M. P. Andersens plantskola UB: 1900/1901, 1901/1902, 1902/1903, 1903/1904, 1904-1905, 1905/1906, 1906-1907, 1908/1909, 1909, 1909/1910, 1910, 1910/1911, 1912, 1912/1913, 1913, 1913/1914, 1914, 1914/1915, 1916/1917, 1917/1918, 1920, 1924, 1924/1925, 1928/1929, 1930, 1932-1937, 1939-1948

Alla priskuranter mellan åren 1900–1950 för de fem plantskolorna har inte varit tillgängliga. I exempelvis M. P. Andersens plantskolekataloger informeras det år 1920 att en speciell katalog över näckrossortimentet ges ut var tredje år vilket ger en föräning om att viss information är otillgänglig i arkivet på Lunds Universitetsbibliotek.

För att säkerställa korrekta och aktuella namn på näckrosorna samt klassificering har Svenska kulturväxtdatabasen och SLU Artdatabanken – Artfakta använts. Även Kew gardens verktyg Plants of the World Online använts för kompletterande information om namn och taxonomi.

I kapitel fyra presenteras de näckrosor som har hittats i priskuranterna. De första 35 näckrosorna i listan finns beskrivna enligt samma system och ordning som i SKUD, 2026. Resterande sorter - nummer 36–48 - beskrivs utifrån systemet att kontrollera mot följande källor:

- I första hand Perry D. Slocums bok *Waterlilies and Lotuses*, och i de fall sorten inte hittas används:
- Plants of the World Online, POWO, och i de fall sorten inte hittas används:
- Latour Marliacs webbshop, och i de fall sorten inte hittas används:

- Henry S. Conard *The waterlilies: a monograph of the genus Nymphaea* (1905)

Perry D. Slocums bok har bland annat använts eftersom många sorter är inkluderade och även viss information om förädlare till sorterna. Uppgifter om förädlare har även hittats på webbsidan victoria-adventure.com, en amerikansk sida dedikerad till odling av vattenväxter. Kit Knotts är en av författarna till sidan och har bland annat varit delaktig i att förädla fram en ny sorts jättenäckros år 1999 - *Victoria* 'Adventure' (Slocum 2005). Webbsidan och Knotts används som referens i kulturväxtdatabank SKUD för flera näckrossorter.

För att hitta näckrosorna i priskuranterna har i första hand innehållsförteckningen studerats, för att hitta ord som: vattenväxt, damm, näckros, *Nymphaea*, *Nuphar*. I de priskuranter där innehållsförteckning saknats, har i stället tillvägagångssättet varit att söka bland växtkatalogens avsnitt med perenna prydnadsväxter efter ord som näckros eller *Nymphaea* eller *Nuphar*. Det finns ingen garanti för att sorterna som listas i priskuranterna är precis samma sorter som finns namngivna i SKUD, men gissningsvis är det samma sorter då namnen är relativt specifika.

Resultat

2. Näckrosors klassificering och biologi

Näckrosen är en mycket gammal och ursprunglig form av växt och bevis finns för att näckrosen inte ändrats i utseende sedan Krita (Raven et al 2005). Det kan bland annat styrkas genom de 125–115 miljoner år gamla näckrosfossil som har hittats i Portugal (Friis et al. 2001).

2.1 Systematik

Inom näckrosfamiljens fem släkten finns både arter ursprungliga i tropikerna, så väl som arter ursprungliga i tempererat klimat.

2.1.1 Näckrosfamiljen *Nymphaeaceae* Salisb.

Inom näckrosfamiljen ingår fem släkten:

I. *Barclaya* Wall. (Barclayasläktet),

Släktet kännetecknas av relativt oansenliga, mindre blommor (i jämförelse med andra släkten inom familjen, som kan få betydligt mycket större blommor) och även av att det finns både arter med runda blad samt arter med smala blad. De odlas ofta som akvarieväxter (Slocum, 2005). Barclayasläktets naturliga ursprung är Asien och släktet innefattar åtta arter (POWO, 2026).

II. *Euryale* Salisb. (Rävnäckrossläktet)

Släktet inkluderar en art. Rävnäckrosens bladen är till strukturen krusiga och hela växten är även täckt med vassa taggar. Den är naturligt förekommande i Asien och går endast att odla i växthus i svenskt klimat (POWO 2026).

III. *Nuphar* Sm. (Gulnäckrossläktet)

En kosmopolit som är inhemsk i Nordamerika, Nordafrika, Europa och Asien och består av 15 accepterade arter (POWO 2026) varav tre arter växer vilt i Sverige (SLU Artdatabanken 2026).

IV. *Nymphaea* L. (Näckrossläktet)

Nymphaea L. är inhemsk i större delen av världen och släktet består av 65 accepterade arter (POWO 2026) varav tre arter växer vilt i Sverige (SLU Artdatabanken 2026).

V. *Victoria* Lindl. (Jättenäckrossläktet)

Jättenäckrossläktet innefattar arter som kan producera 40 cm stora blommor och blad med en diameter på över två meter (Slocum, 2005). Det är därför möjligt för jättenäckrosen att täcka stora ytor – ett exempel är arten *Victoria amazonicum*

som relativt snabbt täcka upp stora områden på 40 kvadratmeter (Sculthorpe 1967). Släktet är inhemskt i Sydamerika (POWO 2026). Jättenäckrosor blev under mitten på 1800-talet populära att odla i växthus i Europa och Amerika (Sculthorpe 1967).

2.2 Botanik

Näckrosväxter tillhör, trots sitt växtsätt i vatten, gruppen landlevande organismer – embryophyta (SLU Artdatabanken 2026). Alla näckrosväxters naturliga växthabitat består av sötvatten (Sculthorpe 1967). Arter inom *Nymphaea* L. och *Nuphar* Sm. tolererar ett lågt pH och kan växa i myrsjöar som har ett naturligt lågt pH genom nedbrytningen som sker av humussyror. Myrsjöar kallas även för brunvattensjö och miljön är mycket näringsfattig (dystrotof) (Naturvårdsverket 2011). Näckrosen tillhör gruppen flytbladsväxter och roten består av ett rhizom som producerar rötter som växer ner i bottensedimentet i sötvatten (Wallsten et al. 1995). Rhizomet växer horisontellt och har förmågan att lagra näring. Bladskivorna är inklädda i ett hydrofobt skikt, kutikula, som skyddar bladet från att tyngas ned av vatten. Respiration sker genom klyvöppningar som finns på ovansidan av bladen. Dessa är i sin tur kopplade till luftkanaler, aerenchym (Sculthorpe 1967). Genom aerenchym kan flera liter luft passera varje dag, vilket sker genom att solen skapar ett tryck i näckrosen som möjliggör en mekanism som driver ner luft i kanalerna (McFarland 2016). De nya, unga bladen existerar till en början i en miljö som är mycket syrefattig och med ett högt omgivande vattentryck, vilket ger en energikrävande start då bladen ska växa ut och nå ytan. Näckrosens blad och blommor växer med meterlånga blad- och blomskäp som sträcker sig mot vattenytan (Sculthorpe 1967).

2.3 Vildväxande näckrosor i Sverige

Genom SLU Artdatabankens verktyg, Artfakta, är det möjligt att fastställa vilka näckrosarter som växer vilt i svensk natur år 2026. Dessa finns i artfakta med beskrivningen: ”bofast och reproducerande”.

Det går att hitta arter från två släkten av näckrosor vildväxande i Sverige - *Nymphaea* L. och *Nuphar* Sm. Dessa består av både inhemska näckrosor och av näckrosor med kulturursprung som aktivt förts in i Sverige (SLU Artdatabanken 2026).

2.3.1 *Nymphaea* L. - Vita näckrosor

Inom Sveriges flora, är den vita näckrosens blomma *Nymphaea alba* L den största (Wallsten et. Al 2005). Många arter inom släktet *Nymphaea* L. har vita kronblad. Dock förekommer det även andra färger som exempelvis *Nymphaea alba* f. *rosea*

som är rosa/röd och svavelnäckrosen som har ljus gula kronblad. De vita näckrosornas blad kan kännas igen genom att de har en röd undersida och genom att bladnervernas nätform (Mossberg & Stenberg 2003). Exempelvis har *Nymphaea alba* 14–35 cm stora bladskivor och 6–20 cm stora blommor som blommar i juli och augusti (Mossberg & Stenberg 2003). Vita näckrosor kan oftast kännas igen genom sina lansettlika foderblad (Tyler 2017b), och arter inom *Nymphaea* L. har ofta mellan 12–40 kronblad och vanligen fyra foderblad. Antalet ståndare kan variera allt från 20 till 700. Många arter inom släktet har frukt som mognar under vatten (Slocum 2005). Inom släktet Vita näckrosor *Nymphaea* L. är enligt SLU Artdatabanken (2026) följande arter bofasta och reproducerande i Sverige år 2026:

- Vit näckros *Nymphaea alba* L. – Art
- Nordnäckros *Nymphaea candida* C. Presl & J. Presl – Art
- Svavelnäckros *Nymphaea x thiona* D. B. Ward – Art
Hybridursprung mellan *Nymphaea mexicana* och *Nymphaea Odorata* (SLU Artdatabanken 2026). Flera sorter delar gener med svavelnäckros och SKUD beskriver bland annat sorterna: '*Odorata Sulphurea*', '*Marliacea Chromatella*' och '*Nymphaea alba x mexicana*'.

2.3.2 Fagertärns röda näckros *Nymphaea alba* f. *rosea* (C. Hartm.) Svenss.

Den röda näckrosen *Nymphaea alba* f. *rosea* är en varietet av arten *Nymphaea alba*. Till skillnad från *Nymphaea alba*, blommar *Nymphaea alba* f. *rosea* med rosa eller röda blommor. I skogsområdet Tiveden, i Närke, ligger naturreservatet Fagertärn som består av en sjö med omgivande strandlinje. Området kring sjön på 35 hektar, är sedan 1905 fridlyst på grund av en mycket omskriven växt – den röda svenska näckrosen (Länsstyrelsen 2026). Från att ha varit lokalt känd blev den röda näckrosen en internationell sensation år 1856, då den uppmärksammades av en botanikstuderande student vid namn Kjellmark och som gjordes känd i världen genom en artikel i *Botaniska notiser* samma år (Gumaelius, 2006).

I viss äldre litteratur omnämns *Nymphaea* f. *rosea* som synonymen *Nymphaea alba* var. *rubra* (Conard 1905) eller genom namnet *Nymphaea* var. *purpurea* (Wallsten et al. 2005). Idag används dock primärt namnet *Nymphaea alba* f. *rosea* och *Nymphaea alba* var. *rubra* och *Nymphaea* var. *purpurea* beskrivs som synonymer i SKUD (2026). Conard (1905) beskriver *Nymphaea alba* f. *rosea* med en ljusrosa färg som blir mörkare efter hand. Utöver dess utseende, beskrivs även

hur *Nymphaea alba f. rosea* lättast blommar i kallare klimat och hur den sprids till andra länder i Europa. Från att år 1856 blivit insamlad av Kjellmark i Fagertärn, till att sedan hamna hos Robert Caspary år 1971 - som i sin tur spred den vidare till Fröbel. Sju år senare såldes den vidare till Storbritannien och därefter beskrivs det att den hamnat hos ett flertal näckrosodlare i USA (Conard 1905). Även i Sverige var många intresserade av att börja odla den röda näckrosen *Nymphaea alba f. rosea*. Flera botaniska trädgårdar i Sverige, bland annat Lunds Botaniska trädgård, samlade in exemplar redan samma år som den uppmärksammades - år 1856. Den röda näckrosen fortsatte därefter att öka i popularitet, och åren runt 1890-talet såldes de i stora partier på torg i Askersund, av bland annat barn och ungdomar som samlat in dem i Fagertärn (Löfgren, 2013). Wallsten et al (2005) skriver i *Svensk Botanisk Tidskrift* om hur *Nymphaea alba f. rosea* kan ha ingått i Latour-Marliacs förädlingsarbete.

2.3.3 *Nuphar Sm.* – Gula näckrosor

Arter inom *Nuphar Sm.* har stora runda foderblad som kan misstas för att vara kronblad. Kronbladen är i själva verket mycket små och anspråkslösa och placerade innanför foderbladen (Tyler 2017). Gula näckrosors bladskivor är gröna på båda sidor och bladnerverna bildar ett gaffelgrenigt mönster (Mossberg & Stenberg 2003). Det finns skillnader för hur pass tåliga bladen är för yttre krafter - exempelvis tål *Nuphar lutea*s blad tål mer rörelse och strömmar än vad *Nymphaea alba* gör (Sculthorpe 1967). Ett exempel inom släktet *Nuphar Sm.* är *Nuphar lutea* som är uppbyggd genom 5-28 ståndare som sitter placerade i den 3–6 cm stora blomman som är omgiven av fem foderblad (Slocum 2005). Den gula näckrosens frukt mognar ovanför vattenytan (Ibid.).

Inom släktet Gula näckrosor *Nuphar Sm.* är enligt SLU Artdatabanken följande arter bofasta och reproducerande i Sverige år 2026:

- Gul näckros *Nuphar lutea* (L.) Sm. – Art
- Dvärgnäckros *Nuphar pumila* (Timm) DC. – Art
- Sextalig näckros *Nuphar advena* (Aiton) W. T. Aiton – Art
Hybrid mellan *Nuphar lutea* är vanligast i södra Sverige och dvärgnäckros *Nuphar pumila* är vanligare i norra Sverige = *Nuphar x spenneriana* (Tyler 2017b).

3. Historisk överblick - från vildväxande till odlad kulturväxt

Näckrosen har en lång tradition som trädgårdsväxt och har odlats för många olika typer av ändamål. Dels har den odlats i dekorativa syften, dels för sina egenskaper som medicinalväxt och näckrosen har också spelat en symbolisk roll inom religion och filosofi på många platser i världen.

3.1.1 Näckrosor som prydnadsväxt

Näckrosen är en mycket gammal kulturväxt och under utgrävningar har fynd gjorts i flera olika gravkammare i Egypten. I Nebamuns gravkammare upptäcktes bland annat en muralmålning föreställande en anlagd trädgårdsdamm innehållandes vita näckrosor (British Museum 2026). Även i Tutanchamons gravkammare i konungarnas dal, daterad till tiden kring 2000 f. kr. - upptäcktes spår av näckrosodling i form av en girland tillverkad av bland annat näckrosor. Näckrosorna i girlanden bestod av egyptisk blålotus *Nymphaea caerulea* och egyptisk vitlotus *Nymphaea lotus* Savigny. (Hepper 1990).

I 1700-talets England, började rena arter av näckrosor att odlas i större utsträckning än tidigare. En art som exempelvis blev populär att odla år 1786, var den amerikanska doftnäckrosen *Nymphaea Odorata* (Sculthorpe 1967). Under 1800-talet började växthus och orangerier att anläggas i större skala i bland annat Storbritannien, och förädlare började intressera sig för förädling av tropiska näckrosor att odla bakom glas. En av dem var Louis Van Houtte, som lanserade den första nya tropiska sorten *Nymphaea 'Ortgiesiano-rubra'* år 1852 (Holmes 2015). Det stora genomslaget inom näckrosodling i Europa kom dock i och med Latour-Marliacs härdiga näckrosor under tiden kring sekelskiftet 1900 (Sculthorpe 1967). Att sorterna kunde spridas i så pass hög utsträckning som de gjorde, kan delvis ha varit på grund av William Robinson som skrev om de nya sorterna i böcker och artiklar (Holmes 2015).

Ett tidigt fynd av näckrosodling eller näckrosinsamling i Sverige har gjorts av arkeologer i Östra Fyrislund, i Uppland. Spåren efter vita näckrosor gjordes i en brunn och har kunnat dateras till romersk järnålder. En teori är att näckrosorna brukats som ett slags offergåva (Andreasson Sjögren et al. 2021). M. P. Andersen gav år 1906 ut småskriften *Härdiga näckrosor* – en informativ småskrift om sortimentet av näckrosor samt råd och rekommendationer kring odling och skötsel. Tre decennier senare år 1939 skriver Johansson i *Trädgårdens vattenpartier och dess växter*, om de nymodiga trädgårdsnäckrosorna och hur förädlare från bland annat USA och Frankrike står bakom sorterna. Det nämns

även att ett förädlingsarbete har skett i Sverige (Johansson 1939). I *Tusen år av trädgård: Från sörmländska herrgårdar och bakgårdar* beskrivs vanligt förekommande prydnadsväxter i flera olika trädgårdssammanhang i Södermanland. I början på 1900-talet nämns exempelvis att röd näckros *Nymphaea alba f. rubra* var ett vanligt inslag i villaträdgårdarna i Sverige (Flinck 1994).

3.2 Näckrosförädlare

Under 1800-talet intensifieras förädlingen av härdiga näckrosor och i följande stycken presenteras ett urval av personer som var aktiva inom näckrosförädling under 1800–1900-tal. Flera förädlare som presenteras har skapat näckrosor som har hittats i de fem svenska plantskolornas sortiment under perioden 1900–1950.

Robert Caspary

Robert Caspary (1818–1887) var en tysk botaniker och näckrosforskare, verksam i den botaniska trädgården i Königsberg (Conard 1905). Caspary fick tidigt växtmaterial från den röda näckrosen *Nymphaea alba f. rosea* från Sverige, som han under början på 1870-talet började sälja till andra näckrosodlare i flera länder runt omkring i Europa – bland annat till Frankrike och Schweiz (Wallsten et al. 2005).

Otto Fröbel

Näckrosförädlaren Otto Fröbel (1844–1906) från Schweiz, är bland annat omtalad för sorten *Nymphaea 'Froebelii'* från 1898. 'Froebelii' bär på anlag från *Nymphaea alba f. rosea* (Slocum 2005), och det ryktas om att förädlingsarbetet blev möjligt genom att Fröbel fick plantor av den röda svenska näckrosen *Nymphaea alba f. rosea* från Fagertärn, av den tyska botanikern Robert Caspary (Conard 1905).

Joseph Bory Latour-Marliac

Joseph Bory Latour-Marliac (1830–1911) grundade plantskolan i Temple-sur-lot i Frankrike år 1875. Det blev en viss uppståndelse kring hur arbetet gått till för att ta fram de härdiga näckrosorna, och det fanns en stor ovisshet för vilka näckrosor som var inblandade i förädlingen. Conard (1905) beskriver Latour-Marliacs förädlingsarbete som mycket hemlighetsfullt och även som sensationellt eftersom Latour-Marliac var ensam om att ha skapat ett så stort sortiment av härdiga näckrosor under tidsperioden (Conard 1905).

I artikeln *The new hardy water lilies* i Royal Horticultural Societys tidskrift *The Garden* (1893) skriver underskrift W. R. – förmodligen redaktör William

Robinson - hur det inom växtförädling sällan gått att överträffa de vilda arterna i utseende och hårdighet. Trots det menar Robinson att Latour-Marliac lyckats skapa något enastående, med sitt nya sortiment av härdiga näckrosor. Robinson menar även på att förutom att de nya näckrosorna är vackra, kommer det nya sortimentet av härdiga näckrosor leda till ett helt nytt sätt att skapa och dekorera vattenpartier i trädgården (Robinson 1893).

Antoine Lagrange

Latour-Marliac var inte ensam om att ta fram nya sorters härdiga hybrider i Frankrike under slutet av 1800-talet, utan han hade eventuellt en rival. Antoine Lagrange (1843–1914) var en annan fransk näckrosförädlare som sålde både tropiska och härdiga näckrosor i sin plantskola i södra Frankrike. I motsvarighet till den offentliga uppmärksamhet som Latour-Marliac fått i och med att hans nya sorter presenterats under världsutställningen i Paris, hade Lagrange fått det ärofyllda uppdraget att pryda några av Frankrikes mest berömda näckrosdammar i Paris (Knotts u. å.).

George Richardson

Richardson var en amerikansk näckrosförädlare och plantskolist från Ohio, USA, som bland annat förädlade fram de två vita sorterna: *Nymphaea Tuberosa* 'Richardsonii' år 1894 och *Nymphaea* 'Gladstoniana' år 1897 (Slocum, 2005). *Nymphaea* 'Gladstoniana' var den enda sorten av det studerade materialet, som såldes i alla fem plantskolors sortiment under tidsperioden 1900-1950.

William Dreer

Den amerikanska näckrosförädlaren och plantskolisten William Dreer (1849–1918) skapade flera nya sorters härdiga näckrosor under tidigt 1900-tal i plantskolan i New Jersey och sorterna odlades i bland annat USA och i Europa (Knotts u. å.). Dreer skapade exempelvis sorterna *Nymphaea* 'Wm. Falconer' år 1900 och *Nymphaea* 'James Brydon' år 1902 (SKUD 2026).

4. Svenska plantskolors sortiment

Under slutet av 1800-talet expanderade trädgårdsnäringen i Sverige, vilket ledde till att bland annat fler plantskolor etablerades - en tid som Olaussen (2023) beskriver som "ett hortikulturellt genombrott" (Olaussen 2023 sid 354). Genom den industriella revolutionen och den förbättrade infrastrukturen fanns nya möjligheter att frakta och sälja växter inom Sverige och möjligheterna att importera utländska växter förbättrades också (Olausson 2023). Det gav därför möjligheter för ett större växsortiment i de svenska plantskolorna.

I *Svenska Trädgårdar* (1939–1940) beskrevs bland annat företag verksamma inom trädgårdsnäringen, exempelvis plantskolor, och under perioden 1939–1940 fanns fler än 18 sorters näckrosor i de svenska plantskolornas sortiment (Lind & Thulin 1939–1940).

4.1 Svenska plantskolors sortiment av härdiga näckrosor

Av de tio plantskolorna som undersökts under tidsperioden 1900–1950, hade fem plantskolor näckrosor i sitt sortiment. De fem plantskolorna var geografiskt belägna från södra till mellersta Sverige – från Skåne till Stockholm.

För att ta reda på hur sortimentet såg ut har följande fem plantskolor studerats:

- Alnarps trädgårdar
- Bergianska trädgårdsföreningen
- Erik Läcks plantskola
- Göteborgs trädgårdsförening
- M. P. Andersens plantskola

Alnarps trädgårdar

Förutom lärosäte, har det även bedrivits plantskola i Alnarp - Alnarps trädgårdar. Plantskolan grundades år 1859 på 2 hektar mark och lanserade sin första katalog år 1863 med 65 sorters perenna prydnadsväxter (Lind & Thulin 1939–1940). Plantskolan var aktiv under 100 års tid från 1860 till 1960 (SLU 2026) och användes i trädgårdsutbildningarnas undervisning (Klintborg Ahlklo 2012).

Plantskolan hade ett stort sortiment av perenna prydnadsväxter och med utgångspunkt i uppsatsens tidsmässiga avgränsning (1900–1950), fanns det näckrosor i plantskolans sortiment mellan åren 1902–1948 (Alnarps trädgårdars priskuranter).

Bergianska trädgården

Två bröder vid namn Bergius donerade Bergianska trädgården till Kungliga Vetenskapsakademien, i Stockholm. Driften av trädgården övertogs år 1791, där det därefter bland annat bedrevs trädgårdsutbildning (SU 2026). År 1822 grundades det en plantskola i Bergianska trädgården, som bland annat odlade fruktträd och perenner (Lind & Thulin 1939–1940).

Bergianska trädgården sålde inom studerad period, näckrosor mellan åren 1937–1950.

Erik Läcks Plantskola

Plantskolan grundades av Erik Läck år 1922 i Rönninge, Stockholm, och omfattade 18 tunnland. I plantskolan såldes många perenna växter, cirka 300, och Erik Läck hade även förädlat fram egna sorter som såldes, bland annat phlox (Lind & Thulin 1939–1940). Det finns därför en möjlighet att plantskolan drev upp egna sorters näckrosor och sålde i det egna sortimentet. I Erik Läcks första utgivna växtkatalog år 1923, beskriver Erik Läck sin erfarenhet av att arbeta med växtförädling och att plantorna som säljs i plantskolan höll en viss kvalitetsnivå. Exempelvis beskrevs plantorna hålla en hög kvalitet eftersom de var väl akklimatiserade i plantskolan (Erik Läcks plantskola 1923).

Inom tidsramen för studien sålde Erik Läcks plantskola näckrosor mellan åren 1935–1937 och 1948–1950.

M. P. Andersens plantskola

M. P. Andersens plantskola grundades i Jönköping år 1888 och omfattade till en början 10 hektar mark för att i slutet på 1930-talet ha expanderat till ett 40 hektar stort område (Lind & Thulin 1939–1940). Plantskolan hade en inriktning mot specialodlingar av bland annat näckrosor och alpväxter, som även beskrivs ingående i plantskolans diverse småtryck och priskuranter. M. P. Andersen hade genom trädgårdsarbeten runt om i Europa, kunskaper om många växter som inte odlades i särskilt hög utsträckning i övrigt i Sverige under sent 1800-tal (Claesson 1935).

Under studerad period såldes näckrosor under åren: 1900–1948.

Göteborgs Trädgårdsförening

Göteborgs trädgårdsförenings plantskola grundades år 1842 i Göteborg (Göteborgs stad u. å.). Plantskolan bestod till en början av ett 9,5 hektar stort område (Lind & Thulin 1939–1940). I en byggnad i området fanns ett av Sveriges mest framstående fröföretag (Göteborgs trädgårdsförening u. å.).

Utifrån tidsperioden 1900–1950, påträffades näckrosor i 1950 års priskurant och två sorter finns beskrivna (Göteborgs trädgårdsförening priskuranter).

4.2 Sortiment

I kommande avsnitt listas de näckrosor som har påträffats i de fem plantskolornas priskuranter och i kataloger som exempelvis M. P. Andersens plantskolas småskrift *Härdiga näckrosor* från 1906. Näckrosorna listas tillsammans med ett urval av beskrivningarna som hittats i de olika katalogerna.

Alla näckrosor som har hittats i priskuranterna är första hand beskrivna och listade i samma ordning som SKUD listar näckrosorna 2026. I vissa fall skiljer sig namnen åt i stavning, studien utgår dock ifrån att det är samma sort när det är tillräckligt lika namn.

1. SKUD: *Nuphar lutea*. Sm. - Gul näckros (2026).

Alnarps trädgårdar: *Nuphar lutea*. Sm. (1902).

M. P. Andersens plantskola: *Nuphar luteum* - Gul näckros (1928/1929).

Nuphar lutea. Sm. Europa. (Alnarps trädgårdar 1902).

”Vanlig vildväxande gul näckros” (M. P. Andersens plantskola 1932 sid 60).

2. SKUD: *Nymphaea alba* L. - Vit näckros (2026).

Alnarps Trädgårdars plantskola: *Nymphaea alba* L. – *Hvit neckros* (1902).

M. P. Andersens Plantskola: *Nymphæa alba* – Den vanliga hvita (1905).

Erik Läcks Plantskola: *Nymphaea alba* – Vit näckros (1935).

Den ”vanliga” vita näckrosen, som växer vilt i Sverige (SLU Artdatabanken) listades år 1902 på Alnarps trädgårdar med beskrivning ”*Hvit neckros*. Europa” (Alnarps trädgårdar priskurant 1902 sid 87).

1905 beskrivs den vita näckrosen som ”Den vanliga hvita svenska Näckrosen, starka fröplantor med knoppar...” (M. P. Andersens plantskola 1905 sid 25). I Erik Läcks sortiment figurerar den vita näckrosen år 1935 och beskrivs kortfattat som ”Vit näckros” (Erik Läck plantskola 1935 sid 23).

På Bergianska trädgårdarna saluförs *Nymphaea alba* L. år 1942 och beskrivs som ”Vita blommor. Den vanliga vita, vildväxande arten. Planterade i korgar.” (Bergianska trädgårdarna 1942 sid 78).

3. SKUD: *Nymphaea alba* f. *rosea* x *Nymphaea candida* - Röd näckros x nordnäckros (2026).

M. P. Andersen plantskola: *Nymphæa Candida* x *alba rosea* (1908/1909).

”Denna korsning har större och vackrare röda blommor än *alba rosea*, har *candidas* form och är precis make till den mörkaste och vackraste av Fagertärns många varieteter ”(M. P. Andersens Plantskola 1908/1909 sid 54).

4. SKUD: *Nymphaea alba* f. *rosea* (C. Hartm) Svenss - Röd näckros (2026).

M. P. Andersen plantskola: *Nymphæa alba rosea* (1900/1901).

Alnarps trädgårdar: *Nymphaea rosea* Hn. *Röd neckros*.(1902).

Nymphaea alba f. *rosea* förekommer tidigast i M. P. Andersens plantskolekatalog från 1900/1901 och beskrivs som ”...den bekanta röda svenska, sällsynt och svår att föröka” (M. P. Andersens plantskola 1900/1902 sid 71). Den förekommer därefter i priskatalog år 1901/1902, 1902/1903. År 1903/1904 förekommer även fröplantor till salu för ett lägre pris. Beskrivs i Alnarps priskurant från 1902 som ”Röd neckros, Sverige” (Alnarps trädgårdar 1902 sid 87).

Fröplantor finns även i sortimentet och det beskrivs att det finns både ljusare och mörkare exemplar, men att de ljusaste anses vara de mest dekorativa (M. P. Andersens plantskola 1904). En synonym som ofta används inom litteraturen är *Nymphaea alba* var. *rubra* hort (SKUD 2026).

5. SKUD: *Nymphaea* 'Amabilis' Lat.-Marl. 1910 (2026).

Bergianska trädgården: *Nymphaea Amabilis* (1942).

Sort med ursprung Latour-Marliac 1921 (SKUD 2026).

”Stora, ljusst rosa blommor med mörkare mitt. Planterade i korgar” (Bergianska trädgården 1942 sid 78).

6. SKUD: *Nymphaea* 'Attraction' Lat.-Marl. 1910 (2026).

Alnarps trädgårdar: *Nymphaea Attraction* (1935).

Sort ursprung 1910 Latour-Marliac (SKUD 2026).

”Mycket stor, mörkt röd blomma, en av de allra vackraste. Stark.” (Alnarps trädgårdar 1935 sid 114).

7. SKUD: *Nymphaea 'Aurora'* Lat.-Marl. 1895 (2026).
M. P. Andersens plantskola: *Nymphæa Aurore* (1900/1901).

Sort ursprung 1895 Latour Marliac (SKUD 2026).

”Helt ny, kraftig och rikblom., blommor 1:sta dagen rödakt. gul, 2:dra orange, 3–4 starkt röd, praktfull.” (M. P. Andersens plantskola 1900/1901 sid 71).

”Ej mycket starkväxande eller storblommig, men tacksam och lätt att föröka. Färgen varierar med blommans ålder, från gulröd till mörkröd” (Andersen 1906a II. *Nyare hybrider*).

I Hårdiga näckrosor beskrivs den även som så pass svagväxande att den kan odlas i balja(halva fotogenfat) som grävs ned och övervintra frostfritt skyddat eller täckas med med lämpligt material när det börjar bli kallt (Andersen 1906a).

8. SKUD: *Nymphaea Candida* C Presl & J. Presl – Nordnäckros (2026).
M. P. Andersens plantskola: *Nymphæa candida* – nordlig form av den svenska vita (1905), *Nymphæa candida semiaperta* (1909).

”Den nordliga formen av den svenska vita, det finns övergångsformer mellan denna och alba, men här erbjudna är fullt distinkt” (M. P Andersens plantskola 1905 sid 26). ”Förekommer endast i norra Sverige, och är då mindre än alba och fullt distinkt, blandad med denna som nämnts och kan det då vara svårt att skilja dem från hvarandra, förekommer ej i södra Sverige.” ”2 -års fröplantor.” (M. P. Andersens plantskola 1906a I. *Hårdiga arter*).

9. SKUD: *Nymphaea 'Charles de Meurville'* Lat.-Marl. ca 1931 (2026).
Erik Läcks plantskola: *Nymphaea hybrida Charles de Meurville* (1948).

Sort Latour-Marliac ca 1931 (SKUD 2026).

”(5-100 cm) Stark växt, röd, yttre blombladen vitnande, påbörjar blomningen tidigt och slutar sent på året, blommorna öppna mest hela dagen, en av de allra bästa.” (Erik Läcks plantskola 1948 sid 44).

10. SKUD: *Nymphaea 'Colossea'* Lat.-Marl. 1901 (2026).
M. P. Andersens plantskola: *Nymphæa colossea* (1903/1904).
Erik Läcks plantskola: *Nymphaea hybrida. Collossea*. (1948).

Sort Latour-Marliac 1901 (SKUD, 2026).

”Ny, praktfull, blommorna fint ljusröda, mycket stora och vällukt., kraftig växt, mycket rikblommande.” (M. P. Andersen Priskurant 1903/1904 sid 61).

”Stark växt, mycket stora blommor och blad. Blomman ljus köttfärgad, välluktande, börjar att blomma tidigt och slutar sent. En af de sista och tacksammaste nyheterna” (Andersen 1906a II. *Nyare hybrider*).

”(50-80 cm). Storblommig, rosa nästan vit” (Erik Läcks plantskola 1948 sid 44).

11. SKUD: *Nymphaea* 'Escarboucle' Lat.-Marl. 1906 (2026).

M. P. Andersens plantskola: *Nymphaea Escarboucle* (1924).

Erik Läcks plantskola: *Nymphaea hybrida Escarboucle* (1935).

Sort Latour-Marliac 1906 (SKUD 2026).

”...en av Marliacs senaste nyheter, blomman mycket stor, mörkt blodröd, hårdig, starktväxande och rikblommande, säkert den bästa mörkröda” (M. P. Andersens plantskola 1924 sid 17).

”Den utan jämförelse vackraste av alla röda, rikblommande, medelstark.” (Alnarps Trädgårdar 1935).

”Mycket stora blommor, som nyplanterad ljusare senare mörkt blodröda. Den bästa mörka näckrosen, rikblommande, hårdig och starktväxande.” (Erik Läcks plantskola 1935 sid 23). ”Lysande cinoberröda blommor, mörkare ståndare. En av de vackraste.” (Erik Läcks plantskola 1949 sid 84).

12. SKUD: *Nymphaea* 'Froebelii' Fröbel 1898 (2026).

Alnarps Trädgårdar: *Nymphaea Froebelii* (1935).

Sort Fröbel 1898 (SKUD 2026).

”Vackert röd, ej så storblommig...” (Alnarps Trädgårdar 1935 sid 114).

13. SKUD: *Nymphaea* 'Gladstoniana' Richardson 1897 (2026).

M. P. Andersen plantskola: *Nymphaea Gladstoniana* (1906).

Erik Läcks plantskola: *Nymphaea hybrida Gladstoniana* (1948).

Sort Richardson 1897 (SKUD 2026).

”Stor och kraftig som föregående, renhvit, den bästa hvita, tacksam, amerikansk.” (Andersen 1906a II *Nyare hybrider*). ”...mycket stora hvita blommor, största

hvita, kraftig växt, mycket stora blad.” (M. P. Andersens plantskola 1916/1917 sid 53). ”Stora vita blommor. Planterade i korgar.” (Bergianska trädgården 1942 sid

78). ”(50–100 cm). Kraftig sort med mycket stora rent vita blommor.” (Erik Läcks plantskola 1948 sid 44) ”Kraftigt växande sort med mycket stora, rent vita blommor” (Göteborgs trädgårdsförening 1950 sid 28).

14. SKUD: *Nymphaea* 'Gloire du Temple-sur-Lot' Lat.-Marl. 1913 (2026).
M. P. Andersens plantskola: *Nymphæa Temple-sur-lot* (1940).
Nymphæa Gloire du Temple-sur-lot (1942).

Sort Latour-Marliac 1913 (SKUD).
Första gången till salu i M. P. Andersens plantskola 1940 och beskrivs som ”Vita, mycket dubbla välluktande blommor med smala tättsittande blad.” (M. P. Andersens plantskola 1940 sid 60).
År 1943 års priskurant beskriver även sorten som ”...svagt rosa, övergående vitt.” (M. P. Andersens plantskola priskurant 1943 sid 50).

15. SKUD: *Nymphaea x helvola* 'Pygmaea Helvola' Lat.-Marl. 1879 (2026).
M. P. Andersens plantskola: *Nymphæa Pygmaea helvola* (1900/1901).

Sort Latour-Marliac 1879 (SKUD 2026).

”Fin ljusgul, rikblom.” (M. P. Andersens plantskola år 1900/1901 sid 71). ”En liten tacksam rikblommande ljusgul sort, brunfläckiga blad, antagligen tetragona x mexicana.” (Andersen 1906a II. *Nyare hybrider*). I *Härdiga näckrosor* beskrivs *mexicana* som en sort som inte tål Sveriges klimat, som dock har använts i förädling av härdiga näckrosor för att föra vidare anlaget för den gula nyansen och dess goda doft (Andersen 1906a).
Beskrivs som svagväxande och att den kan odlas i balja (halva fotogenfat) som grävs ned, och även att det krävs att den täcks med passande material för att skydda näckrosen mot kyla (Andersen 1906a).

16. SKUD: *Nymphaea* 'Indiana' Lat.-Marl. 1912 (2026).
Erik Läcks plantskola: *Nymphaea hybrida Indiana* (1948).

Sort Latour-Marliac 1912 (SKUD).
”(40-60 cm.). Medelstor, orangegul och rosa övergående i kopparrött, bruna blad” (Erik Läcks plantskola 1948 sid 44).

17. SKUD: *Nymphaea* 'James Brydon' Dreer 1902 (2026).
M. P. Andersens plantskola: *Nymphæa James Brydon* (1906).

Erik Läcks plantskola: *Nymphaea hybrida* James Brydon (1949).

Sort Dreer 1902 (SKUD 2026).

”...en af de sista bästa nyheterna, äfven den amerikansk, färgen vackert rosa karmosin, enastående, blomman mycket stor, vacker form, med något inböjda blomblad.” (Andersen 1906a *II Nyare hybrider*). ”Mörkast röda näckros. Mindre starkvuxen.” (Alnarps Trädgårdar 1930 sid 73). ”(40-60). Storblommig, karminrosa, knappt medelmåttigt växande.” (Erik Läcks plantskola 1949 sid 84).

18. SKUD: *Nymphaea 'Laydekeri Liliacea'* Lat.-Marl. före 1893 (2026).

Alnarps trädgårdar: *Nymphaea Laydekeri lilacina* (1902).

Erik Läcks plantskola: *Nymphaea Hybrida Laydekeri lilacina* (1948).

Sort Latour-Marliac före 1893 (SKUD 2026).

”Lilarosa blommor. Mycket rikblommig. Planterade i korgar” (Bergianska Trädgården 1942 sid 78).

”(40-70 cm.). Lilarosa, medelstora blommor, vacker, ytterst rikblommig sort.” (Erik Läcks plantskola 1948 sid 44).

19. SKUD: *Nymphaea 'Laydekeri Purpurata'* Lat.-Marl. 1895 (2026).

Alnarps trädgårdar: *Nymphaea Laydekeri purpurata* (1932).

Erik Läcks plantskola: *Nymphaea hybrida Laydekeri purpurata* (1949).

Sort Latour-Marliac 1895 (SKUD 2026).

”Livligt röd färg. Starka ex., inplanterade i ståltrådkorgar, färdiga att nedsänkas på den plats där näckrosen ska växa.” (Alnarps Trädgårdar 1932 sid 81). Tre år senare beskrivs den istället som ”Ljus rosa och vit. Tämligen starkvuxen.” (Alnarps Trädgårdar 1935 sid 114). ”(50-80.) Purpurrosa med ljusare skiftningar. Medelstor blomma. Rikblommig. Medelstark.” (Erik Läcks plantskola 1949 sid 84).

20. SKUD: *Nymphaea 'Laydekeri Rosea'* Lat.-Marl. 1893 (2026).

M. P. Andersens plantskola: *Nymphaea Laydekeri rosea* (1906).

Sort Latour-Marliac 1893 (SKUD 2026).

”En av Marliacs första och tacksammaste hybrider, tyvärr svår att föröka, då den har tetragonas (eller candidas) upprätta ogrenade rotstock, blommorna ej stora men mycket talrika och af vacker röd färg, ljus första dagen, mörk karmosin sista. Mycket härdig.” (Andersen 1906a *II Nyare hybrider*).

Går att odla i balja men behöver täckas för att kunna övervintra utomhus (Andersen 1906a).

21. SKUD: *Nymphaea magnifica* hort.

Alnarps trädgårdar: *Nymphaea alba magnifica* (1908/1909).

M. P. Andersen plantskola: *Nymphæa magnifica* (1924).

Art (SKUD 2026).

”En här uppdragen korsning mellan alba rosea och candida, liknande lär finnas i Fagertärn, den bästa röda svenska.” (M. P. Andersens plantskola 1924 sid 17).

22. SKUD: *Nymphaea* 'Marliacea Albida' Lat.-Marl. 1880 (2026).

M. P. Andersens plantskola: *Nymphæa Marliacea albida* (1900/1901).

Alnarps trädgårdar: *Nymphaea Marliacea albida* (1902).

Erik Läcks plantskola: *Nymphaea hybrida Marliacea albida* (1948).

Sort Latour-Marliac 1880 (SKUD 2026).

”Vit, mycket storblommig.” (Alnarps Trädgårdar 1920 sid 51). ”...mjölkvit m. skär botten, flera och längre blombl. Och större blom än vår vanl. Hvita.” (M. P. Andersens plantskola 1900/1901 sid 71).

”Albida och rosea. Dessa kunna med stor fördel planteras under maj-september. Starka exemplar, inplanterade i ståltrådkorgar, färdiga att nedsänkas i vattnet på den plats, där näckrosen ska växa. Ordinära, dock kraftiga exemplar lägre pris.” (Alnarps Trädgårdar 1929 sid 72). ”(50-100 cm.). Starkvuxen rikblommig sort med rent vita, stora blommor.” (Erik Läcks plantskola 1948 sid 44).

23. SKUD: *Nymphaea* 'Marliacea Carneae' Lat.-Marl. 1887 (2026).

Erik Läcks plantskola: *Nymphaea marliacea carnea* (1935).

M. P. Andersen: *Nymphæa Marliacea carnea* (1939).

Latour-Marliac 1887 (SKUD, 2026).

”Ljusröd, rikblommig. Med korg.” (Alnarps Trädgårdar 1933 sid 85). ”Mörkt rosa-färgade blommor.” (Erik Läcks plantskola 1935 sid 23).

”Stora ljusröda blommor.” (M. P. Andersen plantskola 1939 sid 60).

24. SKUD: *Nymphaea* 'Marliacea Chromatella' Lat.-Marl. 1886 (2026).

Alnarps trädgårdar: *Nymphaea Marliacea Chromatella* (1902).

M. P. Andersens plantskola: *Nymphæa Marliacea Chromatella* (1905/1906).

Erik Läcks plantskola: *Nymphaea hybrida Marliacea Chromatella* (1948).

Sort Latour-Marliac 1886 (SKUD 2026).

”...den enda gula, vi med fördel kunna odla, en av Marliacs första, antagligen en korsning mellan mexicana (el. flava) och alba, blomman ljusgul, bladen brunfläckiga, kraftig växt, och mycket lätt att föröka, rätt hårdig, får dock ej nås av isen”. (Andersen 1906a *II Nyare hybrider*). ”(50-100 cm.). Starkvuxen med stora ljusgula blommor. Prima sort.” (Erik Läcks plantskola 1948 sid 44). ”Stora ljusgula blommor. Planterade i korgar.” (Bergianska trädgården 1942 sid 78). ”Starkvuxen. Stora, ljusgula blommor och vackert marmorade blad.” Göteborgs trädgårdsförening 1950 sid 28).

25. SKUD: *Nymphaea* 'Marliaceae Ignea' Lat.-Marl. 1893 (2026).
M. P. Andersens plantskola: *Nymphaea Marliaceae Ignea* (1910/1911).

Sort Latour-Marliac före 1893 (SKUD 2026).

”...ny, mörkblodröd.” (M. P. Andersens plantskola 1910/1911 sid 55).

26. SKUD: *Nymphaea* 'Marliacea Rosea' Lat.-Marl. 1879 (2026).
M. P. Andersens plantskola: *Nymphaea Marliacea rosea* (1900/1901).
Alnarps trädgårdar: *Nymphaea Marliacea rosea* (1920).

Sort Latour-Marliac 1879 (SKUD 2026).

”...kraftig och rikblom.” (M. P. Andersen plantskola 1900/1901 sid 71). ”...stora vackert ljusröda blommor, rätt lika colossea, hårdig och tacksam.” (M. P. Andersens plantskola 1924 sid 17). ”Ljusröd.” (Alnarps Trädgårdar 1920/1921 sid 51). ”Albida och rosea. Dessa kunna med stor fördel planteras under maj-september. Starka exemplar, inplanterade i ståltrådkorgar, färdiga att nedsänkas i vattnet på den plats, där näckrosen ska växa. Ordinära, dock kraftiga exemplar lägre pris.” (Alnarps Trädgårdar 1929 sid 72).

27. SKUD: *Nymphaea odorata f. rubra* (Guillon) Conard (2026).
M.P. Andersen plantskola: *Nymphaea odorata rosea* (1900/1901).

”Fin ljusröd med stark utpreglad Linnæa lukt, extra.” (M. P. Andersens plantskola 1900/1901 sid 71). ”Norra Amerika hade en hvit art, Odorata, med en skär varietet, men den är knappast hårdig här, lefver ett år eller två och dör sedan” (Andersen 1906a).
Passar bra att odla i balja, men kräver skydd för att kunna övervintra (Andersen 1906a).

28. SKUD: *Nymphaea* 'Odorata Sulphurea' Lat.-Marl. 1880 (2026).
M. P. Andersens plantskola: *Nymphæa Odorata Sulphurea grandiflora* (1900/1901).

Sort Latour-Marliac c. 1880 (härstamning *Nymphaea mexicana* x *N. odorata* (= *N. x Thiona*) (SKUD 2026).

”Svafvelgul, med stora brunfläck blad” (M. P. Andersens plantskola 1900/1901 sid 71). Beskrivs som en svagväxande sort som kan odlas i container, men den bör övervintra med skydd av täckmaterial eller övervintras frostfritt (Andersen 1906a).

29. SKUD: *Nymphaea* 'Pygmaea Alba' Lat.-Marl. före 1905 (2026).
M. P. Andersens plantskola: *Nymphæa Pygmaea alba* (1900/1901).

Sort Latour-Marliac före 1905 (SKUD 2026).

”Den minsta hvita näckros, China.” (M. P. Andersens plantskola 1900/1901).

30. SKUD: *Nymphaea* 'René Gérard' Lat.-Marl. 1914 (2026).
Bergianska trädgården: *Nymphaea Rene Gerard* (1938).
Sort Latour-Marliac 1914 (SKUD 2026).
”Lysande röda blommor.” (Bergianska trädgården 1938 sid 78).

31. SKUD: *Nymphaea* 'Robinsoniana' Lat.-Marl. 1895 (2026).
M. P. Andersens plantskola: *Nymphæa Robinsoni* (1901/1902).

Sort Latour-Marliac 1895 (SKUD 2026).

”...helt ny, liknar Aurore, men är mörkare röd och har mera fläckiga blad, starkväxande, rikblommande och praktfull.” (M. P. Andersens plantskola 1901/1902 sid 72). ”...stora stjärnformiga vackert röda blommor med gulaktig botten, bladen brunfläckiga, nyare” (Andersen 1906a *II Nyare hybrider*).

32. SKUD: *Nymphaea* 'Sanguinea' Lat.-Marl. 1894 (2026).
M. P. Andersens plantskola: *Nymphæa Sanguinea* (1903/1904).

Sort Latour-Marliac 1894 (SKUD 2026).

”Helt ny, praktfull, skinande mörkblodröd, säkert till dato den vackraste röda Näckros, hårdig.” (M. P. Andersens plantskola 1903/1904 sid 61).

33. SKUD: *Nymphaea* 'Seignouretti' Lat.-Marl. 1893 (2026).
Erik Läcks plantskola: *Nymphaea hybrida* Seignoureti (1949).
Sort Latour-Marliac 1893 (SKUD 2026).
"30-60 cm Rosa och karmin på ljusgul grund, brunt marmorerade blad 20:-" (Erik Läcks plantskola 1949).

34. SKUD: *Nymphaea tetragona* Georgi. - Finsk näckros (2026).
Alnarps Trädgårdar: *Nymphaea tetragona* Georgi. Sibirien (1902).
M. P. Andersens plantskola: *Nymphæa tetragona Georgi Sibirien* - Finsk näckros (1906a).

M. P. Andersens plantskola beskriver *Nymphaea tetragona* Georgi. och *Nymphaea Fennica* Mela som två skilda sorter, i SKUD beskrivs de dock som synonymer.
"Mindre än *candida*, (och *fennica* ännu mindre) Beställd som 'pygmae' från Frankrike" (Andersen 1906a). "N. *fennica* beskrefs för några år sedan av lektor J. A Mela som ny art, har sedan påståtts vara synonym med *tetragona*, men de exemplar jag har, *fennica* från Finland och *tetragona* (köpt som *pygmæ* från Frankrike) äro mer olika än typiska *alba* och *candida*, *fennica* är något av det näpnaste, man kan tänka sig, små hvita blommor, stora som hvitsippor, och med rött märke, ännu sällsynt." (Andersen 1906a). "Den minsta av alla kända näckrosor, blomman vit, bägarformad, med karminrött märke, knappast större än en vitsippa, bladen avlånga, små (6x10 cm.) glänsande gröna med bruna fläckar, sällsynt i S. Ö. Finland, knappast i handeln förut, kinkig söderut men går bra här, vill ha 30-40 cm. kallt klart vatten och god dy." (M. P. Andersens plantskola 1924 sid 17) "Litet förråd." (M. P Andersen 1942 sid 50). Beskrivs att sorten passar bra för containerodling med skydd för vintern (Andersen 1906a).

SKUD: *Nymphaea Fennica* Mela (2026) Synonym till –
Finsk näckros *Nymphaea tetragona* Georgi (2026).
M. P. Andersen: *Nymphæa fennica* (Mela) (1905/1906).

35. SKUD: *Nymphaea* 'Wm. Falconer' Dreer c. 1899 (2026).
M. P. Andersens plantskola: *Nymphæa W:m Falconeer* (1908/1909).
Sort Dreer c 1899 (SKUD 2026).
"...ny amerik., blodröd, storblomm." (M. P. Andersens plantskola 1908/1909 sid 55) "...amerikansk nyhet, mörkaste röda, tacksam." (M. P. Andersens plantskola 1913/1914 sid 55).

Följande näckrosor har inte påträffats i SKUD och listas utifrån andra källor. I första hand utifrån:

1. Perry D. Slocums bok *Waterlilies and Lotuses* (2005).
2. POWO.
3. Latour Marliac plantskolas webbsida.
4. Henry S. Conard *The waterlilies: a monograph of the genus Nymphaea* (1905).
Näckrosorna är beskrivna i bokstavsordning.

36. "Diverse sorter utan namn".
Alnarps trädgårdar priskurant år 1935 och 1936 säljer sorter med beteckning
"Diverse sorter utan namn".

37. "Rosa och röda sorter".
Bergianska trädgården säljer år 1937 "Rosa och röda sorter".

38. Perry D. Slocum *Waterlilies and Lotuses: Nymphaea 'Atropurpurea'*
Marliac 1901 (2005).
M. P. Andersens plantskola: *Nymphaea Atropurpurea* (1906).
Latour-Marliac 1901 (Slocum 2005).
"...mycket stor, mörk lysande karmosin med guldgula ståndare en af de nyaste
men äfven dyraste." (Andersen 1906a II. *Nyare hybrider*).

39. Henry S. Conard *The waterlilies: a monograph of the genus Nymphaea:*
Nymphaea Candidissima Hort. (1905).
M. P. Andersen plantskola: *Nymphaea candidissima*
"...större blommor och mera dubbel än N. alba, hybrid av okänt ursprung." (M.
P. Andersens plantskola 1908/1909 sid 54).

40. M. P. Andersens plantskola: *Nymphaea Carisbrooki* (1908/1909).
"...ny amerik. sort, skärt ljusröd, tacks." (M. P. Andersens plantskola 1908/1909
sid 54).

41. Perry D. Slocum *Waterlilies and Lotuses: Nymphaea 'Darwin'* (2005).
Erik Läcks plantskola: *Nymphaea hybrida Darwin* (1935).
Sort Latour-Marliac 1909, tidigare *Nymphaea 'Hollandi'* (Slocum 2005).
"Härdig och rikblommande." (Erik Läcks plantskola 1935 sid 23).

42. Erik Läcks plantskola: *Nymphaea hybrida Else-Britt* (1948).
"(50-80 cm.). Rosaröd." (Erik Läcks plantskola 1948 sid 44).

43. Latour-Marliac webbshop: *Nymphaea* 'Goliath' (2026).
 Erik Läcks plantskola: *Nymphaea hybrida* Goliath (1948).
 Förädlare sort Latour-Marliac 1913 (Latour-Marliac webbshop 2026).
 "(50-80 cm.). Stor rosafärgad." (Erik Läcks plantskola 1948 sid 44).
44. Erik Läcks plantskola: *Nymphaea hybrida rosea* (1950).
 "50-80 cm med vackert svagt rosa blommor 15:-" (Erik Läcks plantskola 1950).
45. Latour-Marliac webbshop: *Nymphaea* 'James Hudson' (2026).
 Erik Läcks plantskola: *Nymphaea hybrida* James Hudson (1948).
 Sort Latour-Marliac 1922 (Latour-Marliac shop 2026).
 "(50-80 cm.). Stor kraftig sort med röd m. något lila ton." (Erik Läcks plantskola 1948 sid 44).
46. Perry D. Slocum *Waterlilies and Lotuses: Nymphaea* 'Newton' (2005).
 Erik Läcks Plantskola: *Nymphaea hybrida* Newton (1948).
 Marliac 1910 (Slocum 2005).
 "(50-100 cm.). Stora stjärnformade, zinnoberröda blommor med orange ståndare. Praktsort." (Erik Läcks plantskola 1948 sid 44).
47. Perry D. Slocum *Waterlilies and Lotuses: Nymphaea* 'Picciola' (2005).
 Alnarps trädgårdar: *Nymphaea* Picciola (1935).
 Sort Latour-Marliac nursery 1913 (Slocum 2005).
 "Storblommig, röd med gula skiftningar" (Alnarps trädgårdar 1935 sid 114).
48. Plants of the world online: *Nymphaea speciosa* Mart. & Zucc (2026).
 M. P. Andersens plantskola: *Nymphæa speciosa* (1924).
 "...mycket dubbel, smalbladig, vackert ljusröd välluktande blomma, runda blad, kunde vara mer rikblommig." (M. P. Andersens plantskola 1924 sid 17).
 Enligt POWO är *Nymphaea speciosa* Mart. & Zucc. synonym med *Nymphaea pulchella* som är en inhemsk art i bland annat Mexiko och Brasilien (POWO 2026).

5. Odlingsråd i svensk litteratur

För att ta reda på hur odlingsråd för odling av näckrosor i Sverige under perioden 1900–1950 såg ut, har olika typer av material studerats. Med en utgångspunkt i svensk litteratur har plantskolornas priskuranter och andra småskrifter utgivna genom plantskolorna studerats, samt hortikulturella tidskrifter och tryckta böcker från tiden. Under perioden kring 1900 introducerades många sorter i svenska plantskolor.

5.1 Sådd, insamling och plantering

I litteraturen beskrivs olika metoder för att odla näckrosor. Näckrosorna kan planteras, samlas in i naturen eller fröförökas. I *tidning för Trädgårdsodlare* finns en artikel från 1898 som beskriver odling av näckrosor. I artikeln nämns det att näckrosor ska planteras vår eller sommar, så att de hinner etableras innan vintern. Dessutom framgår det olika idéer för hur en vildinsamling av rotstockar kan gå till. Det krävs enligt författaren en båt och båtshake för att kunna dra upp rotstockarna. När rotstockarna har samlats in kan de klara sig en stund men det nämns att en metod för att förvara dem inför en längre transport är att vira in dem i vitmossa som mättats med vatten. Under planteringsförfarandet nämner författaren A. J. att det är viktigt att försäkra sig om att rhizomet faktiskt får fäste i bottensedimentet, vilket kan förenklas genom att ett tungt organiskt material binds fast. För att näckrosen ska kunna slå rot är det även viktigt att välja plats med omsorg och undvika en stenig botten. Platsen bör i stället bestå av ett dygt bottensediment. Det nämns även ett minsta djup som korrelerar med om sjön eller dammen inte ska bottenfrysa – 4 eller 5 fot som minst – vilket i cm är cirka 119 - 148 cm (1 fot=0,297 m) (A. J. 1898). En annan metod för att plantera näckrosor är att vada ut i vattnet till odlingsplatsen, och plantera näckrosorna för hand genom att skjuta över jord över rhizomet. Eftersom metoden kräver odlaren kliver ned i vattnet, säkerställs också förhoppningsvis att vattnet är varmt nog för att näckrosorna ska trivas (M. P. Andersens plantskola 1909).

Det finns även rekommendationer kring hur tillvägagångssättet för att så näckrosfrö kan se ut. För att fröet ska gro krävs det att fröet skördas vid rätt tidpunkt i mognadsprocessen, det beskrivs dock inte hur det går att avgöra. Läsaren rekommenderas att förkultivera i krukor. Metoden kan ge extra starka exemplar eftersom plantorna kan övervintras i kärlen under flera säsonger och på så sätt är det möjligt att odla upp extra robusta plantor. Rekommendationen vid direktsådd på växtplatsen, är att täcka fröet med jord, som kan rullas mellan händerna och formas till en kula. Jord-och-frö-kulan kan därefter placeras på en

plats där fröet har rätt förutsättningar för att kunna gro. Instruktionen för att förodlas fröer i krukor är att krukans ska bestå av ett vattentätt kärl och ska innehålla lite jord i botten, men inte hela vägen upp till krukkan. I väntan på att fröet ska gro, rekommenderas det att behållarna placeras i full sol utomhus – eller bakom glas. När fröerna börjar gro ska de skolas om, och vattnet i kärlet behöver bytas ut då och då. När fröerna har grott och bildat rhizom kan de planteras på valfri plats genom att sänkas ned i vatten. Sorter som nämns är *Nymphaea alba* och *Nymphaea alba f. rosea* som benämns som mest åtråvärd (A. J. 1898).

För att näckrosorna ska utvecklas korrekt, rekommenderas det att beställa plantor en månad innan bästa tiden för att plantera ut infaller (i slutet på maj eller början på juni) och det rekommenderas att förodlas näckrosorna innan de planteras ut. När näckrosorna förodlas i vattentäta kärl i växthus rekommenderas det att sätta dem tätt – exempelvis fem eller fler (M. P. Andersens Plantskola 1903/1904).

5.2 Odlingsplats

Näckrosor kan odlas på olika sätt, bland annat går de att odla i trädgårdsdammar av olika storlek och även i olika former av vattentäta behållare. Många starkväxande sorter passar bra att odla i damm medan svagväxande sorter kan odlas genom containerodling. Dock rekommenderas det av vissa ett minsta djup för att undvika att behöva täcka näckrosorna vintertid (Erik Läcks plantskola 1950). Vattnets kvalitet nämns i M. P. Andersens plantskolas priskurant, genom beskrivningen att näckrosor inte trivs i kallt källvatten. I samma priskurant nämns även att näckrosorna ska skyddas från vind, då vinden kan skada bladen (M. P. Andersens Plantskola 1903/1904).

Containerodling

För mer svagväxande sorter rekommenderas i stället containerodling i någon form av vattentät balja eller annat kärl. Som exempel rekommenderas det att använda sig av ett halvt fotogenfat som grävs ned på platsen, någonting som förmodligen många hade tillgång till under tidseran. Sorterna som är svagväxande anges dock vara mer känsliga för att övervintra utomhus och därför rekommenderas det att täcka rhizomen på plats utomhus, eller övervintra plantorna i växthus eller annan lämplig plats som håller frosten borta (Andersen 1906a). Alnarps trädgårdar rekommenderar bland annat att odla näckrosor i avsågade vinfat och att det går att odla svagväxande näckrosor i så lite som två decimeter vattendjup, men att de då behöver de täckas mot frosten - vilket rekommenderas att göras med halm (Alnarps trädgårdar 1947).

Hur näckrosor odlas i damm

Det finns olika åsikter för hur näckrosor kan odlas i damm. M. P. Andersens plantskola rekommenderar att sorter av större modell kan breda ut sig, och därför rekommenderas ett avstånd på 2,5 meter mellan plantorna - vilket därför passar bäst att odla i en damm eller en sjö. Det förekommer även rekommendationer kring hur en egen damm kan gjutas. En metod är att gjuta en regelbunden form av betong, med 1 meter på djupaste platsen. När näckrosorna planteras i dammen kan rhizom och substrat byggas in med tegelstenar som hindrar spridning av rötter och substrat som leder till att vattnet grumlas (Andersen 1906a). Någoting som M. P. Andersen möjligtvis hämtat inspiration från William Robinson idéer i exempelvis *The Wild Garden* – att inte låta näckrosorna täcka för stora ytor av växtplatsen i exempelvis en damm då det minskar prydnadsvärdet då näckrosorna växer för tätt (Robinson 1970b). Erik Läcks plantskola förordar att näckrosor helst ska odlas på en meters djup. Det finns även information om att det går att odla i grundare vatten, cirka 30–40 cm, om rhizomen plockas upp och övervintras – detta för att skydda mot frost (Erik Läck Plantskola 1936). I *Trädgårdens vattenpartier och dess växter* (1939) rekommenderas det att dela på näckrosor om de börjar växa för tätt ihop. Detta genomförs genom att fiska upp rotstockarna och dela dem. Enligt författaren är näckrosornas rotstockar tåliga och klarar att delas (Johansson 1939).

5.2.1 Gödning och växtskydd

I litteraturen och i plantskolornas priskuranter omnämns näckrosor som en lättodlad växt. I Härdiga näckrosor beskrivs exempelvis odlingen av näckrosor som mycket lätt att lyckas med – ”Kulturen af näckrosor är som bekant den enklast möjliga” (Andersen 1906a). På 1940-talet beskrivs odlingen i Alnarps priskurant – ”Näckrosor äro mycket lättare att plantera och odla än man i allmänhet synes föreställa sig.” (Alnarps trädgårdar 1947 sid 123). M. P. Andersen nämner dock att det har hänt att hans odlingar angripits av skadedjur vid ett par tillfällen (Andersen 1906a). Näckrosor beskrivs inte bli angripna av bladlöss ofta, men om det skulle hända rekommenderas det att spruta med en blandning av såpa och tobak – ”avkok från en handfull tobak och 200 gram såpa till 5 liter vatten...” - ”...helst så varmt som det går att hålla händerna i.” (Andersen 1906a). M. P. Andersen beskriver dock att det finns ett skadedjur vid namn *Galeruca Nymphaea* som under tiden är ett problem för många i Sverige dock har inte M. P. Andersen besvärats och beskriver att han inte heller har några anvisningar för hur de ska bekämpas (Andersen 1906a). I *Trädgårdens vattenpartier och dess växter* som publiceras 33 år efter M. P. Andersens plantskolas småskrift *Härdiga näckrosor*, menas det på att bladlöss är vanligt förekommande på näckrosor. Metoden för att bekämpa bladlössen är densamma som år 1906 och tillvägagångssättet är att spruta med tobak och såpa på angripet växtmaterial (Johansson 1939). Om växtplatsen behöver jordförbättras innan utplantering kan ske, rekommenderas det att tillsätta en blandning av

trädgårdsjord med lera och kogödsel på platsen (Bergianska trädgården 1950). Kogödsel rekommenderas även i annan litteratur som exempelvis i Johansson (1939) där det även beskrivs att kogödseln inte behöver vara komposterad eftersom de kemiska processerna ser annorlunda ut under vatten än vid odling i jord och enligt författaren kan näckrosor tillgodogöra sig näring genom alla växtdelar (Johansson 1939). För att näckrosorna ska blomma rikligt, beskrivs det i M. P. Andersens plantskolas priskurant år 1940 att det måste finnas gödning på växtplatsen, i form av exempelvis väl brunnen kogödsel eller näringsrik trädgårdsjord (M. P. Andersens plantskola 1928/1929).

5.3 Förädling

Vid intresse av förädling av näckrosor gav M. P. Andersen rekommendationer kring tillvägagångssätt. M.P. Andersen hade ett personligt intresse för att skapa egna sorter och beskrev sina metoder i tidskriften *Trädgården* i artikeln *Härdiga näckrosor* från år 1906. Ståndarna måste klippas bort samma dag som blomman slår ut, därefter ska blomman täckas – här föreslås ett tunt tyg. Följande dag ska frömjöl från blomman som används i korsningen placeras på märket, och återigen täcka med det tunna tyget och frukten kommer därefter att en kort tid därefter sjunka till botten. Efter ungefär två månader är frukten mogen och frön inkapslade i en form av blåsa flyter på ytan, för att inom kort sjunka till botten tills de gror följande vår. För att kunna ha bättre kontroll över fröerna kan de samlas in och bevaras i vattentäta kärl. Vattnet behöver bytas då och då men det finns metoder för att hålla vattnet i bättre hygieniskt skick - exempelvis genom att använda sötvattenssnäckor (Andersen 1906b).

5.4 Härdighet

I småskriften *Härdiga näckrosor* 1906 beskrivs det hur de nya sorterna från Latour-Marliac samt sorter från amerikanska förädlare har bidragit till att Sverige har över 50 sorters näckrosor som är härdiga i kallt klimat (Andersen 1906a). Det nämns även att sorter som egentligen inte är härdiga har använts i förädlingen - exempelvis *Nymphaea mexicana* (Andersen 1906a). Johansson (1939) beskriver ett experiment, nämns ej årtal, vid Alnarps trädgårdar med syfte att testa härdigheten hos några av de härdiga sorterna. Sorterna som testades var: *Nymphaea* 'Marliacea Rosea', *Nymphaea* 'Escarboucle' och *Nymphaea* 'Froebeli'. Genom en uppdelning av de tre sorterna i fyra grupper testades en grupp utsattes för genomfrysning av rhizomet i ett kärl, en grupp fick stå ute på fält utan att täckas över, en grupp täcktes med granris och en grupp täcktes med löv. Resultatet visade bland annat att de som sattes på fältet dog och de som täckts

över med granris blev mindre starkväxande än de som täckts med löv och de som blivit genomfrusna som klarade behandlingarna bäst (Johansson 1939).

6. Diskussion

I undersökningen har priskuranter från fem plantskolor studerats och resultatet visar att det fanns 46 näckrosor beskrivna med namn till salu under studerad period, men att det även förekommer ”Diverse sorter utan namn” (Alnarps trädgårdar 1935 och 1936) och ”Rosa och röda sorter” (Bergianska trädgården 1937). I relation till andra typer av prydnadsväxter som såldes i priskuranterna, är det färre än till exempel antalet sorters pioner som såldes i Alnarps trädgårdar år 1902. I Alnarps Trädgårdar såldes det 52 pioner år 1902, medan det i samma katalog under samma år såldes 6 näckrosor (Alnarps trädgårdar 1902).

De fem plantskolorna hade under perioden 1900–1950 följande antal näckrosor i priskuranterna: M. P. Andersens plantskola sålde 30 namngivna näckrosor, Erik Läck sålde 19 namngivna näckrosor, Alnarps trädgårdar sålde 16 namngivna näckrosor samt ”diverse sorter utan namn”, Bergianska trädgården sålde 10 namngivna näckrosor samt ”rosa och röda sorter” och Göteborgs trädgårdsförening sålde två namngivna näckrosor. M. P. Andersen beskrevs av Claesson, som den mest framstående näckrosodlaren i Sverige under perioden (Claesson 1935). Vilket kan indikera att de näckrosor som framkommit i studien givit en god bild av hur sortimentet av hårdiga näckrosor såg ut i Sverige under tidsperioden. Även om fler plantskolekataloger studerats finns inga garantier för att många fler sorter upptäckts.

Av de 46 näckrosor som var beskrivna med namn som såldes i de fem olika plantskolorna kom 29 näckrosor från Latour-Marliac, 2 st från Dreer, 1 från Richardson, 1 från Fröbel, 2 okänd förädlare och 12 vilda arter och varieteter. Utöver de 46 näckrosorna som var beskrivna med namn förekom även ”Diverse sorter utan namn” och ”rosa och röda sorter”.

Bilaga över näckrosor som sålts i de fem studerade plantskolorna under tidsperioden 1900–1950 bifogas. I bilaga listas sorterna i samma ordning som näckrosorna är beskrivna i SKUD – Bilaga 1.

6.1.1 Hur ser färgfördelningen ut i de olika plantskolornas sortiment över tid?

Under den undersökta perioden såldes näckrosor i flera olika färger. I följande stycken visas en sammanställning av de antal sorter i olika färger som förekom under olika decennier.

Antal sorter beskrivs i respektive färg i de olika plantskolorna uppdelat under tioårsperioder. Färgerna inom den rosa och röda färgskalan har förts samman då färgerna beskrivits på en rad olika sätt och därför lämnat en osäkerhet för hur färgerna ska tolkas. Vissa sorter beskrivs som ljus röda eller ljusröda. Exempel på detta är *Nymphaea* 'Colossea' som i M. P. Andersens priskurant beskrivs som ljusröd samtidigt som Slocum (2005) menar på att färgen är "light pink" (sida 159). *Nymphaea* 'Colossea' beskrivs i Erik Läcks plantskolas priskurant som "...rosa, nästan vit" (Erik Läck 1948 sid 44).

1900–1909

Alnarps trädgårdar:

Vita: 3

Rosa och röda: 4

Gula: 2

M. P. Andersens plantskola:

Vita: 8

Rosa och röda: 13

Gula: 3

1910–1919

M. P. Andersens plantskola:

Vita: 5

Rosa och röda: 9

Gula: 1

1920–1929

Alnarps trädgårdar:

Vita: 1

Röda och rosa: 1

Gula: 0

M. P. Andersens plantskola:

Vita: 3

Röda och rosa: 8

Gula: 1

1930–1939

Alnarps trädgårdar:

Vita: 1

Röda och rosa: 8

Gula: 0

Erik Läcks plantskola

Vita: 1

Röda och rosa: 3

Gula: 0

Bergianska trädgården:

Vita: 2

Röda och rosa: 6

Gula: 0

M. P. Andersens plantskola

Vita: 3

Röda och rosa: 8

Gula: 1

1940–1950

Bergianska trädgården

Vita: 2

Röda och rosa: 8

Gula: 1

Göteborgs Trädgårdsförening

Vita: 1

Röda och rosa: 0

Gula: 1

Erik Läcks plantskola

Vita: 2

Röda och rosa: 14

Gula: 1

M. P. Andersens Plantskola

Vita: 3

Röda och rosa: 8

Gula: 1

Under perioden 1900–1909 hade Alnarps trädgårdar och M. P. Andersens plantskola hädiga näckrosor i sitt sortiment och båda plantskolorna erbjöd flest rosa och röda sorter, följt av vita sorter och slutligen gula sorter.

Under perioden 1910–1919 hade M. P. Andersens plantskola hädiga näckrosor i sitt sortiment och i sortimentet fanns flest rosa och röda sorter, följt av vita sorter och slutligen gula sorter.

Under perioden 1920–1929 erbjöd i Alnarps trädgårdar enbart en röd och en vit sort medan M. P. Andersens plantskola hade flest rosa, följt av vita och slutligen gul.

Under perioden 1930–1939 hade fyra plantskolor hädiga näckrosor i sitt sortiment: Alnarps trädgårdar hade flest rosa och röda följt av vita och noll gula. Bergianska trädgården hade flest rosa och röda sorter, följt av vita och noll gula. I Erik Läcks plantskola fanns tre rosa och röda, följt av en vit och noll gula. I M. P. Andersens plantskola fanns flest rosa och röda, följt av vita och en gul.

Under perioden 1940–1950 hade Bergianska trädgården och M. P. Andersens plantskola alla flest rosa och röda, följt av vita och slutligen gula i sitt sortiment. Erik Läcks plantskola hade flest rosa och röda, följt av vita och sist vita. Göteborgs trädgårdsförening erbjöd inga rosa eller röda men lika många vita som gula.

Genomgående i de studerade plantskolornas sortiment under tidsperioden är att de rosa och röda sorterna i majoritet, följt av vita sorter och slutligen gula sorter. Eventuellt fanns det flest röda och rosa sorter eller så var dessa färger mest eftertraktade. Möjligtvis kan detta bindas till den röda näckrosen i Fagertärn och att rött och rosa varit populärt sedan upptäckten 1856.

Nymphaea 'Gladstoniana' säljs av samtliga plantskolor under perioden och beskrivs i priskuranterna genom att den anses stor, kraftig och med en speciellt vit färg.

Storblommiga sorter:

Ett flertal sorter beskrivs också som stora vilket tycks vara populärt – exempelvis beskrivs följande näckrosor som stora: *Nymphaea* 'Amabilis', *Nymphaea* 'Attraction', *Nymphaea* 'Colossea', *Nymphaea* 'Gladstoniana', *Nymphaea* 'James Brydon', *Nymphaea* 'Marliacea Albida', *Nymphaea* 'Marliacea Carnea', *Nymphaea* 'Marliacea Chromatella', *Nymphaea* 'Marliacea Rosea', *Nymphaea* 'Robinsoniana', *Nymphaea* 'Wm. Falconer'.

Småblommiga sorter:

Sortimentet innehöll även näckrosor som beskrivs som små som exempelvis: *Nymphaea* tetragona Georgi., *Nymphaea* 'Froebelii' och *Nymphaea* x *helvola* 'Pygmaea Helvola'.

Dubbla sorter

Några sorter beskrivs som dubbla, exempelvis: 'Gloire du Temple-sur-Lot', *Nymphaea* *Candidissima* och *Nymphaea* *speciosa*.

6.1.2 Hur beskrivs bladen?

I de undersökta plantskolornas priskuranter beskrivs inte bladverket särskilt ofta. Eventuellt är anledningen att bladen oftast beskrivs i de fall de frångår normen och har ett speciellt utseende. I priskuranterna nämns ofta blad som är extra stora, extra små, smala eller bruna eller brunfläckiga. I andra fall står det ingenting om bladens utseende utan fokus tycks i stället vara på blommans utseende – färg och storlek.

Nymphaea tetragonas blad beskrivs som avlånga små blad (6x10 cm). Färgen är grön med bruna fläckar (M. P. Andersens plantskola 1924.). *Nymphaea* *speciosa* beskrivs ha runda blad (M. P. Andersens plantskola 1924). *Nymphaea* 'Colossea' beskrivs ha mycket stora blad (Andersen 1906a). *Nymphaea* 'Gladstoniana' beskrivs också ha mycket stora blad (M. P. Andersens plantskola 1916/1917). *Nymphaea* 'Marliacea Albida' beskrivs av M. P. Andersens plantskola att ha upp till 35 cm stora blad (M. P. Andersens plantskola 1904). *Nymphaea* 'Gloire du Temple-sur-Lot' beskrivs ha blad som är smala och som är tätt sittande (M. P. Andersen priskurant 1940). *Nymphaea* 'Indiana' beskrivs i

Erik Läcks plantskola att ha bruna blad (1948). *Nymphaea* 'Marliacea Chromatella'

beskrivs ha brunfläckiga blad (Andersen 1906a) medan Göteborgs trädgårdsförening beskriver dem som "vackert marmorerade" (Göteborgs trädgårdsförening 1950 sid 28). *Nymphaea* 'Odorata Sulphurea' blad beskrivs som stora och brunfläckiga (MP Andersen Priskurant år 1900/1901). *Nymphaea x helvola* 'Pygmaea Helvola' beskrivs ha brunfläckiga blad (Andersen 1906a). *Nymphaea* 'Robinsoniana' beskrivs ha mer fläckiga blad än *Nymphaea* 'Aurora' (Priskurant år 1901/1902). *Nymphaea* 'Seignouretti' beskrivs genom att den har marmorerade bruna blad (Erik Läcks plantskola, 1949).

6.1.3 Hur beskrivs doft i plantskolornas sortiment?

Fem näckrosor beskrivs med sin doftande kvalitet i priskuranterna, och de kommer alla från M. P. Andersens plantskola: *Nymphaea speciosa* Mart. & Zucc (2026) Beskrivs som en "välluktande blomma" (M. P. Andersens plantskola 1924 sid 17). *Nymphaea odorata f. rubra* beskrivs av M. P. Andersens plantskola att ha samma doft som *linnea* (M. P. Andersens plantskola 1900/1901). Linné beskriver att *Linnaea borealis* L. doftar som "sockerkonfekt och älggräs" (Naturhistoriska riksmuseet 2026). *Nymphaea* 'Colossea' beskrivs som en välluktande sort (M. P. Andersen plantskola 1903/1904) och *Nymphaea* 'Gloire du Temple-sur-Lot' beskrivs även den att ha välluktande blommor (M. P. Andersen plantskola 1940).

Varför säljs fler sorter än rena arter?

Sorterna som säljs beskrivs av M. P. Andersens plantskola som större och kraftigare än de svenska rena arterna, ett exempel är *Nymphaea* 'Marliacea Albida' som beskrivs som större än den inhemska vita näckrosen (M. P. Andersens plantskola 1900/1901). De förekommer även i många färgvarianter och storlekar vilket för med sig ett stort intresse och går dessutom att odla i både större vattenparti samt i mindre kärl. Eftersom det av resultatet att döma säljs flest röda och rosa sorter kan det vara en anledning till att det säljs fler sorter då de rena arterna oftast är vita och gula med undantag *Nymphaea alba f. rosea* som dessutom blir fridlyst år 1905. M. P Andersen beskriver hur det nya sortimentet har gjort alla nyanser av röda näckrosor tillgängliga i Sverige, medan det tidigare bara funnits den röda svenska från Fagertärn (Andersen 1906b).

De nya härdiga näckrosorna vinner popularitet när Latour-Marliac presenterar sina sorter på världsutställningen i Paris. Eventuellt bidrar Monet genom sin trädgård och konst till att göra sorterna ännu mer intressanta under tidsperioden. William Robinson, som är en omtalad trädgårdsprofil under tidsperioden, lovordar det nya sortimentet härdiga näckrosor i böcker och artiklar, vilket kan bidra till att

de nya sorterna blir populära. Tiden kring sekelskiftet beskrivs även som speciell i Sverige avseende trädgårdsnäringen då många nya plantskolor och möjligheter att frakta näckrosor uppstår vilket kan vara en bidragande faktor.

6.2 Sortimentets ursprung

Majoriteten av sorterna som såldes i svenska plantskolor kom från den franska förädlaren Latour-Marliac. Av de 46 namngivna näckrosor som listades i priskuranterna hade 29 näckrosor sitt ursprung Latour-Marliac som i och med det dominerade den svenska marknaden, utifrån den data som framkommit i studien.

Ett par näckrosor i sortimentet kan eventuellt ha varit förädlade i Sverige. Exempelvis beskrivs *Nymphaea magnifica* ha blivit uppdragen i Sverige, och att det är en korsning mellan *Nymphaea alba. f. rosea* och *Nymphaea candida* (Johansson 1939). M. P. Andersens plantskola beskriver *Nymphaea magnifica* ”En här uppdragen korsning mellan *Nymphaea alba rosea* och *Nymphaea candida*, liknande lär finnas i Fagertärn, den bästa röda svenska.” (M. P. Andersen priskurant 1924). År 1908 säljer även Alnarps trädgårdar *Nymphaea magnifica*. I tidskriften trädgården skriver M. P. Andersen ”Jag hoppas snart kunna utbjuda i handel en stor och vackert mörkröd varietet med candida-blod.” (Andersen 1906b sid 103). Vilket kan ge en idé om att M. P. Andersen genomför förädlingsarbeten. *Nymphaea magnifica* listas år 1924 i M. P. Andersens plantskola men långt före, redan år 1908 i Alnarps trädgårdar. Det finns en möjlighet att det gäller olika växter då de beskrivs som *Nymphaea alba magnifica* och *Nymphaea magnifica*. Enligt SKUD klassificeras *Nymphaea magnifica* som art och listas som synonym till *Nymphaea alba f. rosea candida* (SKUD 2026).

Nymphaea hybrida Else-Britt (som beskriven i priskurant år 1948) kan ha varit en egen sort framtagen på Erik Läcks plantskola. Den såldes inte genom någon annan av de undersökta plantskolorna, samt går inte att finna genom SKUD eller övriga källor. Erik Läcks plantskola hade bedrivit annat förädlingsarbete och förädlat fram egna sorter utifrån andra arter och möjligheten finns att *Nymphaea hybrida* Else-Britt var plantskolans egna sort.

6.2.1 Vildinsamlade näckrosor

De inhemska arterna som såldes i plantskolorna kan ha varit vildinsamlade från naturen. I artikeln *Härdiga näckrosor* i tidskriften *Trädgården* (1906) skildras det hur ”torggummor” sålde vita och röda näckrosor (som författaren M. P. Andersen aldrig fått tillåtelse att köpa, trots att han var villig att betala bra) (Andersen 1906b sid 104).

I M. P. Andersens sortiment tillkommer den vita *Nymphaea alba* och den nordliga formen *Nymphaea candida* samma år (1905) som *Nymphaea alba f. rosea* blir fridlyst inom Örebro län (Naturvårdsverket 2016). I sortimentanalysen går det att avläsa i de olika plantskolekatalogerna hur *Nymphaea alba f. rosea* saluförs mellan perioden 1900/1901 – 1913 (med vissa undantag och kataloger då den inte nämns). *Nymphaea alba f. rosea* blev fridlyst år 1905 (Tunlid 2018), och bör därför ha förökats upp i plantskolorna. Men den kan ha varit svår att odla på ett kontrollerat sätt i plantskolorna och det kan vara en anledning till att den inte finns i sortimentet efter år 1913. M. P. Andersen beskriver *Nymphaea alba f. rosea* som svår att dela och börjar år 1903/1904 sälja den i form av fröplantor. Det kan förklara varför *Nymphaea alba f. rosea* inte finns med i exempelvis Erik Läcks plantskolas sortiment, som är en av plantskolorna med ett större sortiment i förhållande till övriga plantskolor – 19 sorter förekommer. Erik Läcks plantskola utkommer med sin första priskurant år 1923, vilket är 18 år efter att *Nymphaea alba f. rosea* fridlysts.

6.2.2 Vilka sorter beskrivs som härdiga och vilka sorter beskrivs inte som härdiga? Hur antyds det?

Nymphaea odorata f. rubra och *Nymphaea* 'Odorata Sulphurea' misstänks inte vara särskilt härdiga i och med att de säljs i M. P. Andersens plantskolekataloger under åren 1900/1901 samt 1901/1902, för att därefter falla bort ur sortimentet. Det kommenteras även i småskriften, med att de lever en säsong eller två för att sedan försvinna (Andersen 1906a). *Nymphaea* 'Pygmaea Alba' är en sort som beskrivs som svagväxande och som en sort som lämpar sig väl för containerodling med extra skydd vintertid (Andersen 1906a). Flera olika sorter beskrivs som svagväxande och därför lämpliga kandidater för odling i mindre kärl och det rekommenderas att dessa sorter övervintras i frostfritt utrymme (Andersen 1906a).

Nymphaea Speciosa Mart. & Zucc. förekommer endast ett år i M. P. Andersens plantskola - år 1924, där den bland annat beskrivs som att den kunde vara mer rikblommande. Den förekommer i Plants of the world online, och beskrivs som en art inhemsk i bland annat Brasilien (POWO 2026). Eventuellt är det förklaringen till att den försvinner efter ett år i M. P. Andersens plantskola, då den inte är härdig i svenskt klimat.

I M. P. Andersens priskuranter nämns *Nymphaea alba* L. som en näckros som tål att dammen bottenfryser. Vilket bör vara ett mått på betydande härdighet (M. P. Andersens plantskola 1900/1901). *Nymphaea* 'Marliacea Chromatella' beskrivs i M. P. Andersens priskuranter som en sort som inte tål att bli genomfusen. M. P. Andersen nämner även kontinuerligt i priskuranterna att många sorter har testodlats för att testa härdighet och blomning.

6.2.3 Hur många plantskolor bidrar med skötselråd för näckrosor i sina kataloger?

Många plantskolor nämner odlingsråd i form av jordmån och vattendjup i sina priskuranter. Göteborgs Trädgårdsförening säljer endast näckrosor år 1950, och bidrar inte med några specifika odlingsråd. Alnarps trädgårdar, Bergianska trädgården och Erik Läcks plantskola bidrar med odlingsråd i viss mån. M. P. Andersens plantskola bidrar med mycket information i form av odlingsråd och rekommendationer och ett extra stort intresse kan skönjas eftersom näckrosodling tar stor plats i priskuranter och även i specialutgivna skrifter. M. P. Andersen var en välkänd näckrosodlare och bedrev en av de största näckrosodlingarna i Sverige under tidsperioden. En indikation på att näckrosodling började bli vanligare under tidigt 1900-tal var att M. P. Andersens småskrift *Härdiga näckrosor* utgavs 1906. Vilket kan vara ett tecken på att den efterfrågades av konsumenter som eftersökte odlingsråd.

6.3 Slutsats och vidare forskning

Studiens resultat visar tydligt att den franska näckrosförädlaren Latour-Marliac stod bakom majoriteten av sorterna som såldes i de fem svenska plantskolornas sortiment av härdiga näckrosor under perioden 1900–1950. Av de 48 näckrosorna som såldes i de fem undersökta svenska plantskolorna under tidsperioden 1900–1950, stod Latour-Marliac bakom 28 sorter.

Under hela tidsperioden fanns ett större antal rosa och röda sorter än vita och gula i plantskolornas sortiment. Det förekommer en hel del odlingsråd och rekommendationer i priskuranterna och möjligen var anledningen till dessa råd att näckrosodling i Sverige ökade under tidsperioden.

Nationella genbanken för trädgårdsväxter planerar att inventera näckrosor i Sverige. Informationen som har framkommit i studien så som beskrivningar, namn och näckrosornas ursprung kan därför komma till användning i ett inledande skede inför arbetet med att spåra upp och inventera härdiga näckrosor som har odlats länge i Sverige.

Referenser

- Andersen, M.P. (1906a) *Härdiga näckrosor*. Jönköpings litograf. Aktieb:s arrendator
- Andersen, M. P. (1906b) Härdiga näckrosor. *Trädgården: Illustrerad tidskrift för trädgårdsskötsel*. Utgiven av Stockholms Gartnersällskap och Svenska Trädgårdsföreningen. Stockholm: Utgifvarnes förlag. Sid 98–105
- Andreasson Sjögren, Anna Heimdahl, Jens, Wiking Leino, Matti. (2021) Svensk trädgårdshistoria – förhistoria och medeltid. Kungliga Vitterhetsakademin.
- A. J. (1898) Odling av neckrosor. *Tidning för trädgårdsodlare*. Nr 2 A. Februari 1898. Sid 21-22.
- Expo 1889 Paris* (2026) Bureau International des Expositions <https://www.bie-paris.org/site/en/1889-paris> [2026-05-23]
- Conard, Henry S. (1905) *The Waterlilies: A monograph of the genus Nymphaea*. Published by Carnegie Institution of Washington. <https://www.biodiversitylibrary.org/bibliography/23557> [2026-05-24]
- Claesson, Hilding (1935) *Hilding Claesson, kyrkogårdsföreståndare: En introduktör för bl. a. främmande trädgårdsväxter i red (?) Trädgårdsodlingen i Sverige: Hyllningsskrift tillägnad Carl C. Dahl på sextioårsdagen den 17 juni 1935*. Stockholm: Saxon & Lindströms förlag. Sid 336.
- Flinck, Maria. (1994) *Tusen år i trädgården: Från sörmländska trädgårdar och bakgårdar*. Stockholm: Prisma
- Friis, E M ; Pedersen, K Raunsgaard ; Crane, P R. Fossil evidence of water lilies (Nymphaeales) in the Early Cretaceous. *Nature*. (London), 2001-03, Vol.410 (6826), sida 357-360. <https://www.nature.com/articles/35066557> [2026-05-24]
- Gumaelius, Nils. (2006) *Den röda näckrosen i Fagertärn: "Europas vackraste vilda växt": Till minnet av Bernhard A. Kjellmarks upptäckt i juli 1856*. Lund: AV-Konsult i Lund KB
- Göteborgs stad (u. å.) *Parkens historia: Trädgårdsföreningen grundades 1842 och blev en lustgård med omfattande frö- och växthandel och en av landets främsta plantskolor*. <https://goteborg.se/wps/portal/enheter/tradgardsforeningen/parken/parkens-historia> [2026-05-24]
- Göteborgs stad (u. å.) *Byggnader*. <https://goteborg.se/wps/portal/enheter/tradgardsforeningen/parken/byggnader>
- Hepper, F. N. (1990). *Pharaoh's flowers : the botanical treasures of Tutankhamun* London : H.M.S.O. <https://archive.org/details/pharaohsflowersb0000hepp> [2026-05-24]
- Holmes, Caroline. (2015). *Water Lilies and Bory Latour-Marliac, the genius behind Monet's water lilies*. ACC Art Books Ltd. Woodbridge: Garden Art.

- Johansson, Folke. E. R. (1939) *Trädgårdens vattenpartier och dess växter*. Stockholm: Nordisk rotogravyr.
- Klintborg Ahlklo, Åsa. (2012) *Åkerns blomma: Trädgården som åkerns förebild*. Diss. Sveriges Lantbruksuniversitet.
https://pub.epsilon.slu.se/8570/1/klintborg_ahlklo_a_120125.pdf [2026-05-24]
- Knotts, Kit. (u.å.) *French Hybridizer Antoine Lagrange*.
https://victoria-adventure.com/water_gardening/biographies/lagrange/page1.html [2026-05-24]
- Knotts, Kit. (u.å.) *William F. Dreer (1849-1918): Henry A. Dreer nurseries*.
https://victoria-adventure.com/water_gardening/biographies/dreers/page1.html [2026-06-08]
- Latour-Marliac plantskola/shop (2026) *Histoire: Introduction*. <https://shop.latour-marliac.com/content/8-histoire> [2026-05-23]
- Latour-Marliac, (1899) *The Garden. Hardy hybrid water lilies* https://victoria-adventure.com/water_gardening/history/latour-marliac/the_garden_1899.html [2026-06-07]
- Lind, Eric & Thulin, Johan Albert red. (1939–1940). *Svenska trädgårdar* · D. 1 och 2 Stockholm: Svenska yrkesförl.
- Länsstyrelsen Örebro län 2026 *Naturreservat i Örebro län Fagertärn*
https://www.lansstyrelsen.se/download/18.73e6ce3817c115aff9c9a7e/1751444648563/Faktablad_Fagertarn_sv.pdf [2026-05-24]
- Löfgren, Lars. (2013) *Närkes Flora*. Uppsala: SBF-förlaget.
- Mcfarland, Kent. (2016) *A Water Lily's World*. Vermont Center for Ecostudies.
<https://vtcostudies.org/blog/a-water-lilys-world> [2026-05-24]
- Mossberg, Bo & Stenberg, Lennart (2003) *Den nya nordiska floran*. Stockholm: Wahlström & Widstrand.
- Naturvårdsverket (2011) *Myrsjöar – Naturliga dystrofa sjöar och småvatten*.
<https://www.naturvardsverket.se/4ac5e4/contentassets/ec73882eff2b418d8c12f225e8938343/vl-3160-myrsoar.pdf> [2026-05-24]
- Olausson, I (2023) *Kommersiell trädgårdsodling*. I Gunnarsson, A, Gustavsson, E, Ahlklo Klintborg, Å, Nolin, C, Olausson, I, Leiono Wiking, M *Svensk trädgårdshistoria 1800- och 1900-tal* Kungliga Vitterhetsakademien sid 348–354
- Plants of the World. (2026) *Nymphaeaceae* Salisb.
<https://powo.science.kew.org/taxon/urn:lsid:ipni.org:names:77126577-1> [2026-05-24]
- Plants of the World. (2026) *Barclaya wall*
<https://powo.science.kew.org/taxon/urn:lsid:ipni.org:names:331386-2> [2026-05-24]
- Plants of the World. (2026) *Eurale* Salisb.
<https://powo.science.kew.org/taxon/urn:lsid:ipni.org:names:27994-1> [2026-05-24]
- Plants of the World. (2026) *Nuphar* Sm.
<https://powo.science.kew.org/taxon/urn:lsid:ipni.org:names:331808-2> [2026-05-24]

- Plants of the World. (2026) *Nymphaea* L.
<https://powo.science.kew.org/taxon/urn:lsid:ipni.org:names:330032-2> [2026-05-24]
- Plants of the world (2026) *Nymphaea Speciosa* Mart. & Zucc.
<https://powo.science.kew.org/taxon/urn:lsid:ipni.org:names:605709-1> [2026-06-03]
- Plants of the World. (2026) *Victoria* R. H Schomb.
<https://powo.science.kew.org/taxon/urn:lsid:ipni.org:names:28016-1> [2026-05-24]
- Priskuranter Alnarps trädgård år: 1902, 1908/1909, 1911, 1912/1913, 1913/1914, 1914/1915, 1915/1916, 1916/1917, 1917/1918, 1918/1919, 1919/1920, 1920/1921, 1921/1922, 1922/1923, 1923/1924, 1924/1925, 1925/1926, 1926/1927, 1927/1928, 1929-1947. Lunds universitetsbibliotek. Kungliga biblioteket i Stockholm. Vardagstryck.
- Priskuranter Bergianska trädgården UB år: 1899/1900, 1900/1901, 1901/1902, 1902/1903, 1903/1904, 1904/1905, 1905/1906, 1906/1907, 1907/1908, 1908/1909, 1909/1910, 1910/1911, 1911/1912, 1912/1913, 1913/1914, 1914/1915, 1915/1916, 1917-1936, 1937-1943, 1948-1950. Lunds universitetsbibliotek. Vardagstryck.
- Priskuranter Erik Läcks plantskola år: 1923/1924, 1925/1926, 1933-1939, 1942-1944, 1945, 1947-1950. Lunds universitetsbibliotek. Vardagstryck.
- Priskuranter Experimentalfältets plantskolas priskuranter år: 1902, 1904-1907. 1910-1916. 1925-1933. 1940-1941. 1943-1946. 1949. Lunds universitetsbibliotek. Vardagstryck.
- Priskuranter Göteborgs trädgårdsförening år: 1901-1905, 1908-1909, 1913, 1917-1923, 1925, 1927-1947, 1950. Digitaliserat via Göteborgs Universitet
- Priskuranter Haga trädgård år: 1917, 1919-1930. 1934-1935. Lunds universitetsbibliotek. Vardagstryck.
- Priskuranter M. P. Andersens plantskola år: 1900/1901, 1901/1902, 1902/1903, 1903/1904, 1904-1905, 1905/1906, 1906-1907, 1908/1909, 1909, 1909/1910, 1910, 1910/1911, 1912, 1912/1913, 1913, 1913/1914, 1914, 1914/1915, 1916/1917, 1917/1918, 1920, 1924, 1924/1925, 1928/1929, 1930, 1932-1937, 1939-1948. Lunds universitetsbibliotek. Vardagstryck.
- Priskuranter Ramlösa plantskola N. P. Jensen år: 1900/1901, 1901/1902, 1902/1903, 1903/1904, 1904/1905, 1905/1906, 1906/1907, 1907/1908, 1908/1909, 1909/1910. 1933-1939, 1939/1940, 1941, 1942, 1950. Lunds universitetsbibliotek. Vardagstryck.
- Priskuranter Ranviks trädgård priskuranter år: 1904, 1906-1923, 1928-1950. Lunds universitetsbibliotek. Vardagstryck.
- Priskuranter Vassbo plantskola år: 1900-1903, 1906, 1909-1921. 1923-1927. 1930. 1932-1949. Lunds universitetsbibliotek. Vardagstryck.
- Raven, Peter H. Evert, Ray F. Eichhorn, Susan E. (2005). *Biology of plants* Seventh edition. New York: W. H. Freeman and Company Publishers.

- Richardson, G. (1907) *Catalogue of rare water lilies raised and for sale by Geo. Richardson*. Sid. 1-3 Biodiversity heritage library
<https://www.biodiversitylibrary.org/item/179401#page/4/mode/1up> [2026-05-24]
- Robinson, William. (1870a) *Alpine flowers for english gardens*, Second edition. London: John Murray Albemarle Street.
<https://www.biodiversitylibrary.org/item/117258#page/7/mode/1up> [2026-05-24]
- Robinson, William. (1870b) *The wild garden: or Our groves and gardens made beautiful by the naturalisation by hardy exotic plants*. Third edition. London: John Murray Albemarle Street. New York Scribner and Welford.
<https://www.biodiversitylibrary.org/item/115209#page/188/mode/1up> [2026-05-24]
- Robinson, William. (1893) The New Hardy Water Lilies. *The Garden*. Royal Horticultural Society. Sid 582.
<https://www.biodiversitylibrary.org/item/82673#page/641/mode/1up>
- Rubin, James Henry. (2020). *Monet*. London: Thames & Hudson Ltd.
- Sculthorpe, C. D. (1967) *The biology of aquatic vascular plants*. Spottiswoode, Ballantyne and Co. Ltd.
- Sheldon, Robert Charles. (2023) Latour-Marliac, since 1875. *Entrepreneurship education and pedagogy*, 2023-04, Vol.6 (2), sid. 401–409
<https://journals.sagepub.com/doi/abs/10.1177/25151274221087471> [2026-06-07]
- Slocum, Perry D. (2005) *Waterlilies and Loutuses*. Timber Press Inc.
- SLU Artdatabanken (2026) Artfakta: Näckrosväxter Nymphaeaceae Salisb.
<https://artfakta.se/taxa/2002717/taxonomi> [2026-05-24]
- SLU Artdatabanken (2026). Artfakta: gula näckrosor (Nuphar).
<https://artfakta.se/taxa/1006264> [2026-05-24]
- SLU Artdatabanken (2026). Artfakta: gul näckros (Nuphar lutea).
<https://artfakta.se/taxa/221553> [2026-05-24]
- SLU Artdatabanken (2026). Artfakta: dvärgnäckros (Nuphar pumila).
<https://artfakta.se/taxa/222108> [2026-05-24]
- SLU Artdatabanken (2026). Artfakta: sextalig näckros (Nuphar advena).
<https://artfakta.se/taxa/6012036> [2026-05-24]
- SLU Artdatabanken (2026). Artfakta: vita näckrosor (Nymphaea).
<https://artfakta.se/taxa/1006325> [2026-05-24]
- SLU Artdatabanken (2026). Artfakta: vit näckros (Nymphaea alba).
<https://artfakta.se/taxa/224494> [2026-05-24]
- SLU Artdatabanken (2026). Artfakta: nordnäckros (Nymphaea candida).
<https://artfakta.se/taxa/224495> [2026-05-24]
- SLU Artdatabanken (2026). Artfakta: svavelnäckros (Nymphaea × thiona).
<https://artfakta.se/taxa/6012038> [2026-05-24]
- SLU Artdatabanken (2026). Artfakta: atlantnäckros (Nymphaea alba subsp. occidentalis).
<https://artfakta.se/taxa/1899> [2026-05-24]

- SLU (2026) *Plantskolekataloger i Alnarp*. <https://www.slu.se/bibliotek/sok--ana/soka/specialsamlingar-pa-slu-biblioteket/plantskolekataloger-i-alnarp/> [2026-05-23]
- SLU (2026) *Vår historia*. <https://www.slu.se/om-slu/om-universitetet/var-historia/> [2026-05-23]
- Stockholms universitet (2026) *Bergianska trädgården på 1700-talet*. <https://www.su.se/enheter/bergianska-tradgarden/om-bergianska-tradgarden/om-oss/bergianska-tradgarden-pa-1700-talet> [2026-05-24]
- Svensk kulturväxtdatabas (2026) Nomenklaturdatabas och namnstandard. <https://skud.blomsterlandet.se/> Blomsterlandet. [2026-06-07]
- The British Museum (2026) *Tomb-painting* https://www.britishmuseum.org/collection/object/Y_EA37983?selectedImageId=237593001 [2026-05-24]
- Tunlid, Anna, Centrum för vetenskapshistoria, publicerad 2018, *Röda näckrosor och andra naturminnesmärken*, sid 549–555 Kunskap i rörelse: Kungl. Vetenskapsakademien och skapandet av det moderna samhället (pp. 549–555). (Bidrag till Kungl. Vetenskapsakademiens historia; Vol. 47). Makadam förlag, <https://www.vetenskapshistoria.se/app/uploads/2023/10/Nackrosor.pdf> , <https://portal.research.lu.se/en/publications/r%C3%B6da-n%C3%A4ckrosor-och-andra-naturminnesm%C3%A4rken/>)
- Tyler, T (2017a) Gula näckrosor *Nuphar Sm. Botaniska nycklar* <https://botaniskanycklar.se/viewer/305> [2026-05-24]
- Tyler, T (2017b) Nya och gamla näckrosor i svenska vatten. *Botaniska Notiser*: utgivna av Lunds botaniska förening (2001-), vol. 150, nr. 2, s. 15–21.
- Wallsten, Maud, Thorson, Jan, Werlemark, Gunn. (2005). Härstammar Monets röda näckrosor från Fagertärn i Närke? *Svensk Botanisk Tidskrift*. Volym 99. Sid 146. <https://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:1203090/FULLTEXT01.pdf> [2026-05-23]
- Wallsten, Maud och Solander, Doris. (1995). *Vattenväxter och miljön* (3495) Naturvårdsverket. Omarbetad vid Limnologiska Institutionen Uppsala universitet

Bilaga 1

Bilaga 1 följer samma ordning och system som sortimentanalysen. Näckrosorna är i första hand ordnade enligt SKUD, och bilaga 1 visar även vilka år näckrosorna såldes i de specifika plantskolorna. Liksom i sortimentanalysen har de näckrosor som inte gått att finna i SKUD, sökts efter i följande källor, i följande ordning:

1. Perry D. Slocums bok *Waterlilies and Lotuses* (2005).
 2. POWO.
 3. Latour Marliac plantskolas webbsida.
 4. Henry S. Conard *The waterlilies: a monograph of the genus Nymphaea* (1905).
- Näckrosorna är beskrivna i bokstavsordning.

	Alnarps trädgård	Bergianska trädgården	Erik Läcks plantskola	M. P. Andersens plantskola	Göteborgs trädgårdsförening
<i>Nuphar lutea</i> . Sm.	1902, 1908/1909, 1909/1910			1928/1929, 1930, 1932-1937, 1939, 1942-1948	
<i>Nymphaea alba</i> L.	1902, 1908/1909, 1909/1910	1938-1942	1935-1937	1900/1901-1903/1904, 1904, 1905, 1905/1906, 1906, 1908/1909, 1909, 1909/1910, 1910, 1910/1911, 1912, 1912/1913, 1913, 1913/1914, 1914, 1914/1915-1917/1918, 1924, 1928/1929, 1930, 1932-1937, 1929-1940, 1942-1943, 1944-1948	
<i>Nymphaea alba</i> f. <i>rosea</i> x <i>Nymphaea candida</i>				1908/1909, 1909, 1909/1910, 1910, 1910/1911, 1912	
<i>Nymphaea alba</i> f. <i>rosea</i> (C. Hartm) Svenss	1902, 1908/1909, 1909/1910			1900/1901-1903/1904, 1904, 1905, 1905/1906, 1906, 1908/1909, 1909, 1910/1911, 1912-1913	
<i>Nymphaea</i> 'Amabilis' Lat.-Marl. 1910		1941-1942			
<i>Nymphaea</i> 'Attraction' Lat.-Marl. 1910	1935-1936				
<i>Nymphaea</i> 'Aurora' Lat.-Marl. 1895				1900/1901-1903/1904, 1904, 1905, 1905/1906, 1906, 1908/1909, 1909, 1909/1910, 1910, 1910/1911, 1912, 1912/1913, 1913, 1913/1914, 1914, 1914/1915-1917/1918,	
<i>Nymphaea Candida</i> C Presl & J. Presl				1905, 1905/1906, 1906, 1908/1909, 1909, 1909/1910, 1910, 1910/1911, 1912, 1912/1913, 1913, 1913/1914, 1914, 1914/1915-1917/1918	
<i>Nymphaea</i> 'Charles de Meurville' Lat.-Marl. ca 1931			1948-1950		
<i>Nymphaea</i> 'Colossea' Lat.-Marl. 1901			1948-1950	1903/1904, 1904-1905, 1905/1906, 1906, 1908/1909, 1909, 1909/1910, 1910, 1910/1911, 1912, 1912/1913, 1913, 1913/1914, 1914, 1914/1915-1917/1918, 1924, 1928/1929, 1930, 1932-1937, 1939-1940, 1942-1948	
<i>Nymphaea</i> 'Escarboucle' Lat.-Marl. 1906	1935-1936	1939-1940	1935-1937, 1949-1950	1924, 1928/1929, 1930, 1932-1937, 1939-1940, 1942-1948	
<i>Nymphaea</i> 'Froebeli' Fröbel 1898	1935-1936				
<i>Nymphaea</i> 'Gladstoniana' Richardson 1897		1939-1942	1948-1950	1906, 1912/1913, 1913, 1913/1914, 1914, 1914/1915, 1916/1917, 1917/1918, 1924, 1928/1929, 1930, 1932-1940, 1942-1948,	1950
<i>Nymphaea</i> 'Gloire du Temple-sur-Lot' Lat.-Marl. 1913				1940, 1942-1948	
<i>Nymphaea x helvola</i> 'Pygmaea Helvola' Lat.-Marl. 1879				1900/1901, 1906	
<i>Nymphaea</i> 'Indiana' Lat.-Marl. 1912			1948		
<i>Nymphaea</i> 'James Brydon' Dreer 1902	1929-1930	1938-1940	1949-1950	1906, 1908/1909, 1909, 1909/1910, 1910, 1910/1911, 1912, 1912/1913, 1913, 1913/1914, 1914, 1914/1915, 1916/1917, 1917/1918, 1924, 1928/1929, 1930, 1932, 1935-1937, 1939-1940, 1942	
<i>Nymphaea</i> 'Laydekeri Liliacea' Lat.-Marl. före 1893	1902, 1908/1909, 1909/1910	1941-1942	1948		
<i>Nymphaea</i> 'Laydekeri Purpurata' Lat.-Marl. 1895	1932-1936	1938-1940	1949-1950		
<i>Nymphaea</i> 'Laydekeri Rosea' Lat.-Marl. 1893				1906	
<i>Nymphaea magnifica</i> hort.	1908/1909, 1909/1910			1924, 1928/1929, 1930, 1932-1937, 1939-1945, 1947-1948,	
<i>Nymphaea</i> 'Mariacea Albida' Lat.-Marl. 1880	1902, 1908/1909, 1909/1910, 1920/1921-1927/1928, 1929-1936		1948	1900/1901, 1901/1902, 1902/1903, 1903/1904, 1904, 1905, 1905/1906, 1906, 1908/1909, 1909, 1909/1910, 1910, 1910/1911, 1912, 1912/1913, 1913, 1917/1918	
<i>Nymphaea</i> 'Mariacea Carnea' Lat.-Marl. 1887	1932-1936	1938-1940	1935-1937	1939-1940, 1942-1947	
<i>Nymphaea</i> 'Mariacea Chromatella' Lat.-Marl. 1886	1902, 1908/1909, 1909/1910	1941-1942	1948-1950	1905/1906, 1906, 1908/1909, 1909, 1909/1910, 1910, 1910/1911, 1912, 1912/1913, 1913, 1913/1914, 1914/1915, 1916/1917, 1917/1918	1950
<i>Nymphaea</i> 'Mariaceae Ignea' Lat.-Marl. 1893				1910/1911, 1912, 1912/1913, 1913, 1913/1914, 1914, 1914/1915, 1916/1917	
<i>Nymphaea</i> 'Mariaceae Rosea' Lat.-Marl. 1879	1908/1909, 1909/1910, 1920/1921-1927/1928, 1929-1930, 1932-1936			1900/1901, 1901/1902, 1902/1903, 1903/1904, 1904	
<i>Nymphaea odorata</i> f. <i>rubra</i> (Guillon) Conard				1900/1901, 1901/1902	
<i>Nymphaea</i> 'Odorata Sulphurea' Lat.-Marl. 1880				1900/1901, 1901/1902	
<i>Nymphaea</i> 'Pygmaea Alba' Lat.-Marl. före 1905				1900/1901	
<i>Nymphaea</i> 'René Gérard' Lat.-Marl. 1914		1938-1939			
<i>Nymphaea</i> 'Robinsoniana' Lat.-Marl. 1895				1901/1902, 1902/1903, 1903/1904, 1904, 1905, 1905/1906, 1906	
<i>Nymphaea</i> 'Sanguinea' Lat.-Marl. 1894				1903/1904, 1904, 1905, 1905/1906, 1906, 1908/1909, 1909, 1909/1910, 1910/1911, 1912	
<i>Nymphaea</i> 'Seignouretti' Lat.-Marl. 1893			1949-1950		
<i>Nymphaea</i> 'Tetragona' Georgi.	1902			1905/1906, 1906, 1924, 1928/1929, 1930, 1932-1936, 1939, 1942-1943	
<i>Nymphaea</i> 'Wm. Falconer' Dreer c. 1899				1908/1909, 1909, 1912/1913, 1913/1914, 1914, 1914/1915, 1916/1917, 1924, 1928/1929, 1930, 1933-1937, 1939	
"Diverse sorter utan namn"	1935-1936				
"Rosa och röda sorter"		1937			
<i>Nymphaea</i> 'Atropurpurea' Marliac 1901				1906, 1939-1940	
<i>Nymphaea Candidissima</i> Hort.				1908/1909, 1909, 1909/1910, 1910, 1910/1911, 1912, 1912/1913, 1913	
<i>Nymph æ a Carisbrookii</i>				1908/1909, 1909, 1909/1910, 1910	
<i>Nymphaea</i> 'Darwin' Latour-Marliac 1909			1935-1937, 1949-1950		
<i>Nymphaea hybrida</i> Else-Britt			1948		
<i>Nymphaea</i> 'Goliath' Latour-Marliac 1913			1948		
<i>Nymphaea hybrida rosea</i>			1950		
<i>Nymphaea</i> 'James Hudson' Latour-Marliac 1922			1948		
<i>Nymphaea</i> 'Newton' Marliac 1910			1948		
<i>Nymphaea</i> 'Picciola' Latour-Marliac nursery 1913	1935-1936				
<i>Nymphaea speciosa</i> Mart. & Zucc				1924	

Publicering och arkivering

Godkända självständiga arbeten (examensarbeten) vid SLU kan publiceras elektroniskt. Som student äger du upphovsrätten till ditt arbete och behöver i sådana fall godkänna publiceringen. I samband med att du godkänner publicering kommer SLU även att behandla dina personuppgifter (namn) för att göra arbetet sökbart på internet. Du kan närsomhelst återkalla ditt godkännande genom att kontakta biblioteket.

Även om du väljer att inte publicera arbetet eller återkallar ditt godkännande så kommer det arkiveras digitalt enligt arkivlagstiftningen.

Du hittar länkar till SLU:s publiceringsavtal och SLU:s behandling av personuppgifter och dina rättigheter på den här sidan:

- <https://libanswers.slu.se/sv/faq/228316>

☒ JA, jag, Hannah Claudia Löfmark Ploom har läst och godkänner avtalet för publicering samt den personuppgiftsbehandling som sker i samband med detta

☐ NEJ, jag/vi ger inte min/vår tillåtelse till att publicera fulltexten av föreliggande arbete. Arbetet laddas dock upp för arkivering och metadata och sammanfattning blir synliga och sökbara.